NĂM THỨ BẢY — SỐ MỚI 206

GIÁ BÁO

MỘT NĂM	12$00
SÁU THÁNG	6 00
BA THÁNG	3 00
MỖI THÁNG	1 00
MỖI SỐ	0 05

Mua báo tính kể từ ngày 1er hay 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước

MỖI SỐ 5 XU

ĐUỐC NHÀ NAM

BÁO XUẤT BẢN HẰNG NGÀY

5, 7 Rue de Reims —:— Dây thép nói số 21.223

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-VAN-SAM

Tổng-lý : NGUYỄN-KIM-ĐINH

THỨ BẢY 21 NOVEMBRE 1936

HÃY DÙNG SAVON HIỆU VIỆT - NAM 40, Quai Cambodge CHOLON

LỜI TUYÊN BỐ CỦA ÔNG BRÉVIÉ TẠI VIỆN THUỘC-ĐỊA

THỰC-DÂN KHÔNG PHẢI LÀ TRỤC LỢI

theo lối buôn bán tỉ tiện

Lúc 5 Novembre 1936, Viện thuộc địa Pháp có đặt một bữa tiệc đãi quan Toàn-quyền Brévié. Chúng tôi đã tường thuật bữa tiệc ấy. Nay xin trích vài đoạn quan trọng trong bài diễn văn ông Brévié đọc tại bữa tiệc để độc-giả xét đoán về cái chánh sách mà cụ Thủ-hiến Đông dương sẽ đem thi hành ở xứ nầy.

Mai một đây, tôi xuống tàu qua Đông dương đặng lánh lấy những trách nhậm gay go. Tôi sẽ đi một cách cả quyết.

Nếu đã có nhiều người phán đoán rằng việc cử tôi không xứng đáng vì chưa làm gì cho xứng được lãnh cái chức ấy.

Có người khác lại cho rằng tôi là một người Pháp cũng thì không làm rồn trách nhậm ở Đông dương được.

Về phần tôi thì tôi thú nhận rằng tôi vẫn có cái quan niệm rằng cái đặc ân của một người « thực dân » hoàn bị phải là có thể đặt mình trích hập vào cái hoàn cảnh của mình. Như thế thì công việc cai trị một xứ Tây Phi đã huấn luyện cho tôi hơn là ở một nơi khác vì Pai Châu từ thứ dân tộc ăn lang ở lỗ ở Bandiagara cho tới bạng người biết cầm là thầm ở xứ Senégal, có tới mấy trăm thứ dân tộc khác nhau, văn minh khác nhau.

Thật ra, tánh chất và trí nệ đều mềm mại là điều tôi cần cho một vị quan cai trị thuộc địa.

Ay cũng vì có cái sự mềm mại ấy mà tôi lãnh sang làm Toàn-quyền Đông dương. Cũng vì vậy mà tôi rằng giữ không dự đoán gì trước về tương lai của Đông-dương với những người yêu cầu tôi nói. Tôi chờ khi nào được thấy rõ những sự thật, mới biết được nguyện vọng của dân chúng và những lợi quyền họ giao cho tôi, khi đó tôi mới sẽ nói.

Brévié

Vì trong cái đời cai trị dân của tôi, tôi đã nghiệm thấy những sự thật ấy nó phức tạp, rối rắc và mâu thuẫn nữa và làm khi ta lại còn phải ôn lại những điều mà nó đã chỉ bảo cho ta. Vì vậy cái mà người ta kêu là chủ nghĩa thực dân thì tôi cho là một khoa triết lý còn không ổn áp chắn.

Coi tiếp trương năm

Sự chết của ông Salengro ảnh hưởng đến nội chánh Pháp

XIN BẮT GIAM BA LÃNH-TỤ PHÁT-XÍT

Doriot, De la Rocque và Chiappe

CHÚA NHỰT SẼ CÓ CUỘC BIỂU TÌNH LỚN

Dân chúng mong sự trả thù

Tình hình chánh trị ở trong nước Pháp sau khi ông Salengro tự tử, thì mỗi giờ mỗi thêm nghiêm trọng.

Sau những cuộc biểu tình ở Paris và Lille chiều thứ tư và sau khi ông Léon Blum phải thân hành đi ngăn cản cuộc biểu tình lớn ở Lille, các báo phải tả buổi sáng thứ năm đều tỏ lòng công phẫn.

Báo Populaire của đảng xã-hội nêu lên « mảng-sét » cầu nầy : « Chúng nó đã giết Salengro ».

Báo « Humanité » yêu cầu phải bắt giam bọn De la Rocque, Doriot và Chiappe.

Còn chung quanh nghị viện thường xảy ra những việc xung đột giữa các đảng phái.

Doriot

Ông Salengro vốn đã bị tinh thần mỏi mệt

Những lời ai điếu ở khắp thế giới gởi tới chia buồn cùng chánh phủ Pháp và gia đình ông Salengro.

Nghị viện Pháp cũng lại vừa tỏ lời khen ngợi ông và ám tiếc tán bết những lời nghị ký về ông từ trước tới giờ.

Ông Salengro quyên sanh là vì ông bị tinh thần mỏi mỏi, ông vẫn không chịu nghỉ mỗi tuần hai ngày như lời thầy thuốc đã căn dặn ông trong những buổi mỏi đây, bởi sức khỏe của ông đang suy yếu.

Báo cộng sản sẵng bữa 19 đã kêu gọi dân chúng làm một cuộc biểu tình lớn lao ở Paris, chúa nhựt nầy lúc đưa đám tang ông Salengro ở Lille đặng mà « tỏ lòng công phẫn của dân đối với chủ nghĩa phát-xít nó đã giết ông Salengro và đã làm cho dân Tây ban nha bị tàn sát. »

Sự trừng phạt bọn có tội

Theo báo « Grand Echo du Nord » thì ông Léon Blum đã cùng với tang gia xin tòa án mở cuộc điều tra về những trường hợp của vụ ông Salengro tự tử.

Tòa án đã mở cuộc điều tra rồi.

Thợ nhà in của báo Grégoire là tờ báo đã gây cái chết của ông Salengro, đã quyết định không in số báo tuần nầy.

Chủ-nhiệm báo ấy là De Corbuccia không chịu đem bản in ở nhà in khác và tuyên bố rằng Tổng cuộc lao động cả quả lộng quyền và xin toàn thể báo giới bấy lưu tâm đến việc mở một liên đoàn lao động lại có quyền kiểm chế báo giới.

Cuộc biểu tình của chiến-tuyến binh-dân

Các người có chơn trong chiến tuyến binh dân đã tổ chức một cuộc biểu tình kéo đi ở đường Champs-Elysées. Họ vừa đi vừa [illegible] Họ kéo tới liệng đá vào cửa kiến của tòa báo Figaro và đi các nhà báo khác của hữu phái.

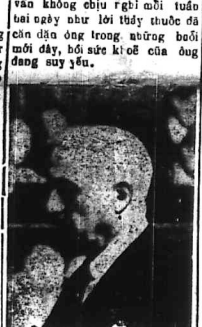

Chiappe

Ai thế cho ông Salengro

Trong các chánh giới người ta đoán rằng ông Max Dormoy sẽ được giữ bộ nội vụ thế cho ông Salengro. Nhưng biến nay thì chính ông Léon Blum quyền chức Tổng trưởng nội vụ.

Biểu tình

Chiều bữa 18 Novembre dân chúng kéo tới trước cửa các báo quán của hữu đảng đặng biểu tình, nhưng cảnh sát can thiệp vào giải tán được họ, không xảy ra chuyện gì.

LỜI ÔNG MOUTET NÓI TẠI HỘI NGHỊ TOÀN-QUYỀN

CẦN CÓ ĐỨC TIN Ở QUÂN CHỨNG BỔN XỨ

Phải làm cho dân thuộc-địa sống và sống một cách đầy đủ hơn

CẢI CHẾ BỘ THỰC DÂN NÓ CHI PHỐI HÀNH VI CỦA TA

Trong tờ thông tư đầu tiên, bổn chức đã xin các ngài lưu ý mà cho bổn chức hay những tin tức và cao kiến các ngài về một ít vấn đề có quan hệ tới sự sanh hoạt của mấy triệu dân. Tại hiểu gởi tới nhiều và hơi trễ; chúng tôi không đủ thời giờ để quan sát và những bản dự án, sẽ có lợi hơn.

Nhưng có chắc sẽ nẩy ra một chủ nghĩa thực dân nó chi phối sự hành vi của ta.

Bổn chức không muốn theo cái quy cũ như hồi xưa, bởi quan chủ, các quan Toàn quyền phải theo những mạng lịnh đã viết vào giấy và có lời căn dặn kỹ càng. Bổn chức muốn rằng khi các ngài rời nơi nầy, các ngài đã có những hành chí mà vị tổng trưởng đã cùng với các vị thủ hiến quyết định với nhau.

Sự giảm giá tiền tệ sẽ thay đổi ít nhiều vấn đề ở các xứ.

Chúng ta thiết nghĩ không nên giải quyết liền ngay một vấn đề nào vội, ở hơn là ta cứ hội-kiến để dò một phương - pháp đơn giản mà chúng ta sẽ đem thực hành và cứ theo đúng phương pháp ấy mà đi.

Mới xét thì tưởng cái nhiệm vụ đó hơi quá đáng và đầy những sự nguy hiểm. Nhưng các ngài vững lòng, bổn-chức không phải là người quá miên về lý-thuyết hay hiên về đảng phái.

Moutet

Toàn quyền Gerbaur, thơ ký của hội nghị, kịp làm những bản phúc bẩm và những tài liệu ấy.

Có lẽ chúng ta khó mà đi tới những điều quyết định, như bổn chức đã ao ước lúc đầu. Nhưng mà những cuộc hội kiến của chúng ta nhờ những lời phúc bẩm và những bản dự án, sẽ có lợi hơn.

Nhưng có chắc sẽ nẩy ra một chủ nghĩa thực dân nó chi phối sự hành vi của ta.

Bổn chức không muốn theo cái quy cũ như hồi xưa, bởi quan chủ, các quan Toàn quyền phải theo những mạng lịnh đã viết vào giấy và có lời căn dặn kỹ càng. Bổn chức muốn rằng khi các ngài rời nơi nầy, các ngài đã có những hành chí mà vị tổng trưởng đã cùng với các vị thủ hiến quyết định với nhau.

Sự giảm giá tiền tệ sẽ thay đổi ít nhiều vấn đề ở các xứ.

Chúng ta thiết nghĩ không nên giải quyết liền ngay một vấn đề nào vội, ở hơn là ta cứ hội-kiến để dò một phương - pháp đơn giản mà chúng ta sẽ đem thực hành và cứ theo đúng phương pháp ấy mà đi.

Mới xét thì tưởng cái nhiệm vụ đó hơi quá đáng và đầy những sự nguy hiểm. Nhưng các ngài vững lòng, bổn-chức không phải là người quá miên về lý-thuyết hay hiên về đảng phái.

(Coi tiếp trương 5)

TẠI RẠP CƯỚP BÓNG

Một nhà viết báo phản động

chửi mấy ông tổng - trưởng

Tôi thứ tư rạp chớp bóng Majestic chiếu đến đoạn thời sự có bình nhiều ông tổng trưởng trong nội các bình dân Pháp thì bỗng xảy ra một việc lạ lùng.

Một người Pháp làm nghề viết báo, lớn lớn, vẫn có cái lịch sử là đã tên sát bao nhiêu người vô tội xem đến đoạn có các ông tổng trưởng liền đứng lên nói lớn :

« Đồ thú vật ! Lãnh Do thái đây ! Chơn tay của Moscou !

Thầy kí nói lỗ mãng của con người kém giáo dục, một người khác đứng lên mắng lại anh ta :

« Tôi xin ngài đừng nói như vậy. Muốn thầy đồ thú vật xin ngài cứ nhìn ngay vào mặt ngài. Tôi không bằng lòng cho ngài nói những câu ấy vì hai ở : vì tôi là người Pháp vì tôi là dân Do Thái. Nếu ngài có một người bà con bằng tuổi tôi, thì ngài cứ cho ở tôi, tôi sẽ đọ sức với người, còn ngài thì nên tuổi lắm rồi. »

Nghe bài học xong, nhà báo kia đỏ mặt, im miệng, chờ lúc giờ nghỉ, trốn mất.

Còn nhớ bữa trước ở Hanoï, một khán giả ngào ông Lebrun rên mãn ầm thì bị lính bắt liền. Nay ở đây cũng có ông to lớn kia xúc phạm đến nhơn viên chánh phủ mà sao ại để cho ổng được tự nhiên.

ĐÔNG - DƯƠNG ĐẠI - HỘI

có hy-vọng được lập lại

Ông Francis Jourdain và bà A. Viollis rất sốt sắng với Đông-dương

Ngày 10 Nov. 1936, Uỷ ban của Đông dương liên đoàn có hội quán tại Paris đường Ancienne Comédie số nhà 23, mời anh em chị em học sanh lao động nhóm một cuộc meeting tại Eveil des Peuples tiếp rước ông Đương bạch Mai để nghe ổng báo cáo về Đông Dương Đại Hội.

Báo Populaire ở Pháp có đăng bài phỏng vấn Dương bạch Mai về Đông Dương Đại Hội và tình bình chánh trị xứ Đông Dương.

Ô. Dương bạch Mai chưa nói chuyện nhiều được với quan Tổng trưởng Moutet vì ngài mắc lo vụ hội nghị các quan Toàn quyền và hội nghị của Hạ nghị viện. Theo tin tức của Dương bạch Mai gởi về thì hiện tới ở Pháp người ta không còn tin ở Đông dương có cuộc phiến động đó ấy ban hành đụng như khi trước nữa, mà dư luận và các nơi thợ thuyền và trí thức của phái tả đương nhao nhao phản đối Chánh phủ bình dân không lo cho Đông dương. Uỷ ban ấy có đến ông Francis Jourdain là chủ tịch có lập một cuộc meeting tại Paris để cho ông Dương bạch Mai ra mắt công chúng Paris.

Dương Bạch-Mai có cho hay rằng Đông-Dương Đại Hội sẽ có thể lập lại được.

Ta hãy kiên tâm chờ tin mừng về Đông Dương Đại Hội

ANDRÉE VIOLLIS VỀ ĐÔNG DƯƠNG

Bà Andrée có gởi thơ về cho ông Francis Jourdain xin kiếu lỗi và tiếc rằng vì mắc lo việc lớn lao ở Madrid nên không được ở Paris để chung vui với ông về việc Đông dương như khi trước.

Bà khuyến khích ông Francis Jourdain nên bền lòng lo cho dân Đông Dương, là thứ dân có thể tiến hoá như người Au-châu một cách dễ dàng, mau chóng lắm.

CUNG Ý VỚI ÔNG THỐNG-ĐỐC THÁI-BÌNH

Các ông thượng thơ Thái - văn - Toản và Hồ - đắc - Khải cũng bận áu phục khi làm việc tại bộ

—x—

HUẾ. — Ở Bắc kỳ có ông Thiếu bảo Vi-văn-Định bận áu phục trong khi làm việc.

Ở Trung-kỳ nay lại thấy có hai ông Thượng thơ Thái-văn-Toản, Hồ-đắc-Khải cũng dùng áu phục trong khi làm việc tại bộ.

Các bậc lão thành ở Huế tuy không nói rõ ý tưởng ra sao, nhưng chính thật thì cách bận áu phục không chỉ để cho gọn gàng trong khi làm việc mà lại có phần trọng trung.

Người ta chỉ còn đợi ông Thượng Phạm-Quỳnh có bận áu phục khi làm việc tại Ngự-triều văn phòng không ?

Tuy Phạm tiên sanh rất nho-giáo nhưng gần một vị thiếu-quân tân thời, giản dị, sao khỏi bị ảnh hưởng.

Quanh việc 2 Việt-kiều bị bắn chết ở Xiêm

CÁC VIỆN DÂN - BIỂU

CHƯA THẤY NÓI GÌ HẾT

Số báo bữa nay vì có nhiều tin cần đăng nên cuộc điều tra về đời sanh hoạt khó khăn của Việt kiều lưu trú tại Xiêm chúng tôi xin hoãn lại sau ; để nói về bức điện văn của ông Phạm Tá.

Nguyên sau khi đọc báo thấy cái tin 170 Việt kiều làm biểu tình ngày 31 Octobre tại Khonken bị vệ binh Xiêm bắn chết 2 và cầm tù 80 người, ông Phạm Tá liền một mặt viết thơ cho viện dân biểu Bắckỳ, một mặt đánh điện văn cho hai viện Dân biểu Trungkỳ và Namkỳ nhờ yêu cầu với chánh phủ để cao thiệp.

Đồng thời, ông Phạm Tá cũng không tin cho các báo Namkỳ hay đã gây nên một làng dư luận bất bình.

Đứng trước làng dư luận ấy báo giới Namkỳ cũng tạm gọi là tác tránh nên không lẽ lại bỏ đi gào lại hoài. Chúng tôi chỉ chờ các ông dân biểu Trung Nam Bắc hưởng ứng và báo cho biết kết quả như thế nào thôi, vì chúng tôi tin rằng các ông ấy không đến đổi lãnh xa một việc mà dân chúng đương mong chờ.

Tiếc đây, muốn cho ai nấy cùng biểu Việt kiều ở Xiêm đã, làm gì nên tội. chúng tôi đăng lên mấy đều nguyện vọng họ muốn trình với chánh phủ Xiêm và đã dùng phương pháp biểu tình để bảo hộ cho những điều nguyện vọng ấy.

Những nguyện vọng của Việt-kiều ở Xiêm

1) Yêu cầu chánh phủ Pháp ông bộ cho Việt - kiều ở Xiêm không cho chánh phủ Xiêm bắt người thả rừng và dẫn độ.

2) Yêu cầu chánh phủ Pháp ông bộ cho Việt - kiều ở Xiêm không cho chánh phủ Xiêm bắt người không có lý do và không có tang chứng.

3) Yêu cầu chánh phủ Pháp ông bộ cho Việt - kiều ở Xiêm, như bị giam được hưởng quyền lợi như người Ấn-độ ở Xiêm.

4) Yêu cầu ông bộ cho Việt-kiều ở Xiêm khi về nước không phải đóng thuế 20 bạc, khi sang không phải đóng thuế 100 bạc.

5) Yêu cầu chánh - phủ Pháp cho những người bị chánh phủ Xiêm đưa thả rừng được tự do đi lại trong năm xứ Đông dương không phải ăn quân thúc.

6) Yêu cầu chánh phủ Pháp khi có người Việt kiều ở Xiêm muốn về nước, không phải giam cầm và tra hỏi v.v...

NƯỚC MẮM KHÔNG ĐÚNG VỆ SANH

—o—

1930 tin nước mắm đổ xuống sông

—x—

Sáng nay dân chúng xúm đông rần bờ sông trước nhà báo nước mắm Dương Thanh Tuấn.

Sở khám đã lậu xét rằng nhà ấy có nước mắm không đúng với vệ sanh nên đã bắt đem 1950 lít đổ xuống sông.

Chủ tiệm là bà Lý thị Sáu chỉ còn thờ dài mà nhìu theo 1950 lít nước mắm của bà bị đem cho [illegible]

THEO LỐI TẠO THẦU NINH

19 người tù sắp bị đày còn giam tại khám lớn

CÚNG TUYỆT THỰC

Có tin 19 người tù đang còn giam tại khám lớn sắp bị đày Côn nôn... cũng tuyệt thực ?

Chúng tôi vẫn hay biết nhưng còn đó xét kỹ lại mới là cho được rõ về nguyên nhân ý nghĩa của cuộc tuyệt thực ấy ra làm sao.

Nghe đâu, 19 người nầy đã nhịn đói đến bữa nay đây là 3, 4 ngày gì rồi... 19 người nọ đều là bị kêu án nặng hết và sắp phải đày ra ngoài Côn nôn.

Nhưng họ quyết tuyệt thực để yêu cầu cho được đày ở tại các khám trong đất liền như : Bà Rá.

những cho mỗi 19 người của họ mà cho cả và những tù sắp bị đày đi Côn nôn sau nầy nữa.

Họ lại quyết tuyệt thực cho đến kỳ cùng và cho có kết quả.

Nhưng vấn đề nầy, lại là một vấn đề khác và không thể, dầu cho chánh phủ cũng khó mà giải quyết được một lần.

Có chăng gì chúng tôi sẽ cho bạn đọc được hay thêm.

ooo

Lại nghe nói, từ sau có phong trào 3 ông TẠO, THÂU, NINH tuyệt thực thì ở các khám đường ở các tỉnh, tội nhơn mỗi khi muốn yêu cầu sửa đổi gì là nghe

Đón xem

Điều tra về sanh hoạt dân

Cô đào hát bóng Đức được Hitler yêu quí nhứt

Hình trên là đào Leni Riefenstahl người đã được ông Hitler đám giao cho [illegible]

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

CHUYỆN THỊ-PHI

Thợ thuyền làm reo là bởi ý muốn của chủ

Hôm qua đi rều trên con đường vắng trước trường Prêtrus Kỳ đường-Tiểu bỗng gặp một người bạn học hồi ở trường làng, vừa nhìn Thực nhau, anh Năm Ngũ, tên người bạn, liền chụp hỏi Trường - Tiểu rằng :

— Độ nầy thợ thuyền đình công rần rần, xứ nào cũng có, cho tôi ở cho tôi ở đây mà chưa mấy ngày đã xảy ra rất nhiều cuộc, nào là reo ở Biênhoa, của anh em xe thổ-mộ, reo ở Cholon của anh em thợ cưa, anh em thợ lò gốm, reo ở trại cưa Tân mai vân vân. Tại sao mà xảy ra nhiều cuộc đình công như thế anh có biết không ?

Trường-Tiểu nghe anh hỏi lắc lẻo muốn chợ chơi, chộ anh đã nói quên một năm như tên anh là Năm Ngũ, nhưng lại sợ mích lòng anh nên sửa bộ miệng, cười và đáp rằng :

— Cái chuyện nó rõ rẻ sao anh lại nhẻ tôi mà hỏi ! Thì có gì đâu ! Sự sanh hoạt mắt mỏ mà lương ít ; việc làm nặng nề mà nhiều giờ, làm lợi chủ cho mà bị bóc lột, bao nhiêu đó là cái nguyên cớ gây ra những cuộc đình công xưa nay. Tôi trông hầu hết người ta ai cũng có biết như vậy anh còn hỏi tôi làm gì ?

Anh Năm ngũ xỉ một cái rồi nói :

— Ôi hội, nghe dồn anh làm báo ở Saigon khi lâu trông dã thực thời lắm, ai đó coi chuyện vậy mà anh nói cũng không trúng. Cái nguyên nhân của các cuộc đình công, không phải là ở chỗ bắt bình của thợ thuyền, cái chỗ lực của cuộc đình công không phải là thợ thuyền.

Như dụng dừa vào đó, hay sẽ đánh vào lỗ lát. Trường-Tiểu bối rối hỏi anh Năm Ngũ :

— Vậy thì như thế nào anh mau nói cho tôi nghe đi ?

— Để ơi ! Tôi nói rằng sở dĩ độ nầy ở đâu cũng có cuộc đình công là vì bọn chủ nhân thiết hành cái phương-pháp trừ hành tế khủng hoảng vậy.

— Anh nói thế nghĩa là càng có những cuộc làm reo thì bọn chủ nhân ông càng sướng mừng ông ý lắm hả ?

— Phải ! Họ cho rằng càng có thợ làm reo nhiều nạn kinh tế khủng hoảng sẽ hết. Vì sao, vì nạn khủng hoảng sanh ra bởi hàng hoá ế đọng thợ thầy không việc làm. Nay, có cuộc đình công tất nhiên sẽ xuất chậm lại, hàng hóa không ra đâu thì ngăn ế đọng sẽ hết, có cuộc đình công thì thợ mới chan vô sở thế cho thợ gủ, tất nhiên bọn thất nghiệp có chỗ làm. Hễ hàng hết đọng, kẻ thất nghiệp có chỗ làm, thì là dứt nạn kinh-tế khủng-hoảng rồi vậy.

— Đúng thật thế hay không thì chẳng biết, chớ gì anh nói dó cũng xui xui lắm lắm. Nhưng tôi chưa chắc là bọn chủ nhân ông gây ra những cuộc đình công ấy.

— Thế nó dễ hiểu quá mà anh không chịu hiểu, Theo cái lý anh cũng vậy mà cái lý của tôi cũng chẳng khác gì các cuộc làm reo có xa cầu ở bởi cái ý muốn của chủ nhân đó. Nếu chủ nhân không muốn có reo, từ tế với thợ, trả tiền khá cho thợ, đúng giờ làm đúng luật, thì thợ mắt mới gì mà đình công. Ngày nay chủ muốn giải quyết vấn đề khủng hoảng như lẽ tôi nói nên mới có ý ngắt chặt thợ thuyền để chẳng làm reo cho mình được mau đắc sách.

Trường- Tiểu nghe đoạn lý luận của anh Năm Ngũ sao nó sắp-pháp như lô-gít của Phan-Khôi, Không dám tin nên lật đật kiếu từ chạy ra một hơi về nhà chép lại rõ ràng để chất chánh cùng các nhà thức - giả coi ấy phải chăng là có ý giấu lực tượng của kẻ bị thiệt thòi.

TRƯƠNG-TIỂU

HANG

BÉKA

LẤY LÀM HÂN HẠNH CÁO BẠCH RẰNG HÃNG MỚI TIẾP ĐƯỢC NHIỀU ĐĨA HÁT MỚI

Đĩa BÉKA năm 1937

Hãy hỏi giá cả và catalogue nơi :

J. KELLER

IMPORTATION

72 Rue Mac-Mahon — SAIGON

TẠI CHÂU-THÀNH MTHO — NƠI QUAI DELIBES

KỂ TỪ 1er NOVEMBRE 1936

có mở phòng khám bịnh do ông

DOCTEUR **Võ - VĂN - CAN**

Lauréat de la Faculté—Diplômé de l'Institut de Médecine coloniale et de l'Institut d'Education Physique.

Ancien élève de l'Institut Pasteur de Paris.

Có kiến hiệu vì coi các thứ vi trùng Giải nghiệm : Máu, đàm, phẩn v.v..

TIN TRONG NƯ'O'C

SAIGON

Ba ông Ninh, Tạo, Thâu đã về

Trong một số báo trước chúng tôi có cho bạn đọc hay rằng sau khi ra khỏi nhà thương Chợquán ba ông Ninh, Tạo, Thâu yếu lắm nên quan thầy bảo họ phải tên Dalat tịnh dưỡng một lí lâu.

Hôm kia 8 ông ấy đã trở về Saigon rồi. Hai ông Ninh, Thâu tai được bình phục lại như cũ, có ông Tạo thì còn yếu một chút.

Xài giấy bạc ngoại quốc giả một thầy-thủ tàu Neptuna bị bắt

Tối 18 Novembre, một thầy-thủ ở chiếc tàu đò « Neptune », chạy đường Saigon-Sinapore Java mới cặp bến bữa trước, đến một quán cà ở đường Catinat để một tấm giấy bạc Hòa lan mà lấy tiền Đông dương.

Chủ chũ quán nhận ra tấm giấy bạc kia là thứ giả, liền giữ hầy thầy ấy lại và kêu linh đến bắt giải bót.

Đem về bót quận nhứt, linh lục soát trong mình thầy thầy ấy còn bắt gặp thêm 25 tấm giấy bạc giả như vậy nữa.

Thầy thủ xài giấy bạc Hòa lan giả đó là người Trungkoa.

Cắt trộm ống chì trong Nữ học đường

Trong số báo rồi, chúng tôi có thuật về vụ cắt trộm ống chì tại nữ học đường ở đường Legrand de la Liraye Thủ phạm là tên Võ văn Ngọc đã bị bắt liền lúc ấy.

Đến bót Ngọc khai thêm 2 đứa nữa. Nhà chuyên trách đã bắt được 1 đứa tên là Lê văn Quang, 17 tuổi, Ngọc bị bắt lúc anh ta ở trong nhà một người quen, tại đường Verdun, phía sau nhà bà mụ Phiên còn một đứa lỗa nữa vẫn còn đương cao bayxa chạy.

GIAĐỊNH

Vào tiệm mua đồ một người bị lụng bể mặt

7 giờ tối hôm kia Nguyễn văn Kinh ở làng Hạnh Phú lại quán của tên Ngân đặng mua thuốc hút.

Lại đây rồi tên Kinh ngồi nói chuyện chơi đâu 14, 15 phút thình lình bị một cái bình vỡ từ ở ngoài liệng vô trúng vào mang tai rất nặng mà phung có vòi.

Kinh dòm ra ngoài là thấy tên Thứ vô nghiệp nghệ đang cong đưng chạy trốn.

Kinh hiểu tớ làng thưa; một giờ sau Thứ bị bắt.

Thứ không có ý liệng Kinh nhưng rủi cái bình vỡ trúng nhằm thằ ra tai Thứ thì oan chủ tiệm vì không bán chịu cho nó. Lối sáu giờ nó đã phá tiệm một lần rồi, kế nó lại biện tiệm một lần thứ nhì nữa. Thứ bị đồng giam nơi Kinh được đi nằm nhà thương.

BIENHOA

Một sòng bài cào bị bắt

16 giờ đêm 12-11-36, trong một gần nhà rông tại nhà làng Đồng Nai gần mé sông có một sòng bài cào ăn thua chưng và chục bị bắt. Tìm được 6 người lấy con chẳng có ai chạy khỏi hết.

Cũng may mắng hơn nữa không có chỉ nên sao khi mấy người bị bắt được biên tên họ rồi về sở sẽ xuống mỗi người đóng 6 các bạc phạt.

GOCONG

Ở xóm Rạchgiá trộm vật hằng đêm hằng thấy cố

Xóm Rạchgiá một nơi còn bóc biểm xa làng xa tổng, nên điều đang hung thủ thường rủ nụ khẩy rồi dận lành.

Như đêm 12 octobre 1936 ông Phạm-văn-Huê ở Tân Long bựu đến làm ruộng cất chòi tại đó bị cắp mất 7 tấm đáng.

Đêm 14 octobre, vợ ông ngũ trong chòi, chưng đạp cửa vô giựt đứt tủ áo lấy cái bốp đựng số bạc 1.$70 (thật là quá lòng).

Đêm 3 Novembre tên Huê đặt tôm trong ruộng, bị bắt tôm đưa đó giựt bốt 30.00.

Đêm 4 Novembre, nhưng khai nước đặt tôm lên bên ruộng Phan thới Thường, bạn Thường là Kêm gặp, chúng áp vây đánh Kêm.

Các vụ trên đây, làng Dương phước đều hay biết.

Vậy xin thầy cai động-lượng, vì quốc dân, vì xã hội, tìm phương châm trị hai, cho chúng dân lương thiện được làm ăn yên ổn; chúng dân rất cảm đội và cảm tạ công đức ơn thầy.

Nhứt là tên Mùa và tên Khoa ở trong ấp, ấy là người có ăn ăn trộm ở ở mới về không biết ăn năng, thường nhà nhau, đang khẩy phá càng ngày càng lớn.

Nếu bọn hơn hết, những dân lương giấy thuế thân thường núp dẫn trong xóm ấn nấy.

BON BÀI.

MYTHO

Quan Thống - đốc xuống Mytho

Vừa rồi quan thống đốc Pagès cùng quan Đốc-lý vân phòng xuống Mytho để xem công cuộc sửa đổ ở Chợ cũ.

Trước khi về, Ngài có tới khen quan chủ tỉnh Pommez đã hết lòng lo phận sự từ khi ông đến trấn nhậm xứ nầy kể đã có 15 tháng.

Quan Thống đốc lại không quên khen ông Merit kỹ sư, cũng đã hết lòng lo phận sự mộ cách hoàn toàn đã sửa đổ thành phố lại.

TRAVINH

Đắc cử Xã trưởng ở Tiên Cần

Bạn hội tế làng Tiêncần nhóm ngày 16 Novembre, đồng ưng thuận cử Mr. Nguyễn-Kiêm-Thoại lên làm xã trưởng làng Tiêncần.

Mr. Thoại đã nhận chức rồi nhưng còn chờ đến 20 Novembre tới đây mới lãnh tờ cử.

Cậu Bảy Thoại nghiệp chủ ở Tiêncần mà cũng vừa là một tay tơ nhi cử ở Namky thác ai cũng chẳng lạ.

Nhân dịp chúng tôi có mấy lời mừng cậu bảy đắc cử.

P.T.

TAYNINH

Một vụ trộm xe bò rất bí mật !

Vừa rồi, Nguyễn văn Lờ quán làng Thạnh - Phước, có bị mất trộm một cái xe bò.

Kế chừng chiếc xe bò gian nầy là tên Trạch, người làng Gia-Bình. Trạch đã bị bắt ông giam rồi.

Nhưng chẳng phải chỉ có thế thôi đâu. Trai lại, vụ trộm xe bò nầy, bên trong còn ẩn núp một việc rất lạ kỳ lắm.

Không ai ngờ thủ phạm là tên Trạch, mà lại có nhiều người khác đính liu vào, như tên Cb... v. v. nhưng viên thương quản làng Gia Bình cũng rõ vì có ai tại bỏ qua đi.

Mong sao quan cầu quốc Trắng bằng nên minh xét vụ nầy, kẻo kẻ gian khinh lờn pháp luật.

N. V. L. (Gò-dầu-hạ)

VINHLONG

Chỉ vì hai đồng bạc nơ mà thì Hơn bị đánh gần chết

Nguyễn thị Hơn 27 tuổi goả chồng ở làng Tam bình có hai con và chuyên nghề nấu ăn mướn. Trước đây thị Hơn có mướn của thì Ngọc hai đồng bạc để xài trong lúc ngày. Rồi, vì nghèo không nên trả nợ, khi tới kỳ tới Hơn có hẹn với chủ nợ để chừng có tiền sẽ trả. Thì Ngọc thấy thị Hơn cứ ngoài tới hầm đánh, ăn cho kẻ hiểu nợ kinh không phải chạy vay tiền để trả. Thị Hơn đã được 1 đồng còn 1 đồng tại bạn sẽ lo sau, nhưng thì Ngọc không cậu chứi bới om sòm. Khi ấy có đứa con trai của thị Ngọc là Trần văn Ba 21 tuổi, ở sở tra trăng n ấy lại đánh thì Hơn tới bà k...

Thị Hơ chịu không nổi vol những cái hầm đã quá mạnh của Ba phải nằm ra chết giấc, không ăn được cầu cứu cơn nét. Khi ấy có người bao un cho linh Nghĩa biết. Người nầy lên đem điệu nộ vụ về bót.

NAMVIANG

Cũng nên biết các ông xếp bót làm việc trong tháng Octobre là thế nào

Trong tháng Octobre, rồi các ông xếp bót ở Saoctrau, Banam, Kômpong - Chnam, Stayrieng đã bắt được 102 vụ, như sau nầy :

6 vụ cướp giựt tang.

24 vụ trộm và lóng lỏa.

22 vụ cố giấy độ nhà.

1 vụ lạm quyền.

1 vụ bắt con gái chưa đúng tuổi.

47 vụ như là : cờ đỏ, không uân nghị định trực xuất, không cố giấy cần cước, đánh đập nhau có vết tích, v. v.

1 vụ vượt trại.

Sơ sẩy với phận sự như vậy, cũng đáng khen các ông xếp bót trên đây.

HUẾ

Một ông Chef bureau người Pháp bị kiện

— Ở Thủa kinh, gần đây đã xảy ra tuồn mấy vụ kiện quan lớn, nhưng lão nầy lại kiện một quan người Annam.

Nguyên sở Công chánh Huế từ tháng Avril 1935 tên có ông R đổ đến làm xếp (chef bureau technique fa sant fonction ingénieur delegué), có làm tôi việc lạm quyền và hà khắc, nên ngày 2 Novembre nầy, tất cả các viên chức trong ấy đã đưa đơn kiện nơi các tòa thủ hiến về mấy khoản, như : bắt coolie xe nhà nước là tên Đôi về nhà làm việc riêng ; coolie sơ suất một chút cúp một hai ngày lương ; như tên Lang và Châu chưa kịp để avon vào buồng tiêu. Đã bị cúp một ngày lương. Các tây trở ký bắt cầu chánh ng ac... phụ nghạch lầu phố làm 1 ca 8, 9 giờ đêm mới được về và ... vì vậy mà trong sở có ... thấy đi bịnh, và xin ...

Nghe quan trên ... tra vụ ấy ... sao

GIÁ THỔ SẢN CHOLON

NGÀY 20 NOVEMBRE 1936

Lúa

Gocong	2.00
Bentre Batri	2.00
Bentre	2.00
My-tho-Tânan	2.00
Giồng	2.00
Cầu-kè	2.00
Vinhlong	2.00
Bakê	2.00
Cantho-chợ	[illegible]
Cang-Long	[illegible]
Travinh	2.00
Baxau	2.00
Bachiêu	2.00
Rachgia	2.00
Phước-Long	2.00
Omôn	2.00
Cairang	[illegible]
Thônôt	[illegible]
Longxuyên	[illegible]
Châudốc-Bians	[illegible]
— Rouge	2.00
Tân-châu	[illegible]
Sadec-Bians	[illegible]
— Rouge	[illegible]
CAOMÊN	
Battambang	[illegible]
Banam	[illegible]
Soairieng	[illegible]
Paddy	[illegible]

Lúa

(Mỗi tạ 68 kilos)

Lúa lứa	2.95
Lúa số 1 25	2.33
Lúa số 2 40	2.85
Lúa số 3 10 55%	2.76
Lúa trường	2.67

Bắp và Đưa

Bắp	[illegible]
Đưa khô	13.00

Cao-su

Paris mỗi kilo	[illegible]
Singapore	[illegible]
Londres	8 d 1 Ba

Gạo

(Mỗi tạ 60 kilo)

Gạo 1-25	[illegible]
Gạo 2-40	[illegible]
Tấm số 1 và 2	[illegible]
Cám trắng	2.10
Cám lức	[illegible]
Gạo cũ	17.00
Gạo mới	23.00

Giá 100 bạc ta

Đổi ra tiền ngoại quốc

Tiền Hồng kông	[illegible]
Tiền Thượng hải	[illegible]
Tiền Nhựt bản	[illegible]
Tiền Singapore	[illegible]

Giá đồng bạc cũ

[illegible]

TIN TÀU

PHÁP VỀ

Le Cap St. Jacques — [illegible]

TRUNG HOA VỀ

Le Claude Chappe — [illegible]

TÂU VỀ NHỰT VỀ

Le Maréchal Joffre — [illegible]

SINGAPORE

Le G. G. Pasquier — [illegible]

CLINIQUE de SAIGON

DƯỠNG - ĐƯỜNG SAIGON

Docteur LÊ-HƯNG LONG

08 RUE PELLERIN — SAIGON

Tại đó ông chuyên dùng khoa dưỡng thai đẻ sắp thân cuối hằng ngày có nhiều phương để nuôi bịnh và thai sanh sắp đặt theo kiểu Kim-thời. Mỗi phòng đều có giường lò sưởi tủ kéo, bồn tắm lavabo, bồn tắm hay douche [illegible] khoản khác [illegible] và để kho, có chỗ riêng để thử máu và kiểm [illegible]

Cách điều dưỡng rất lý thường

Sự ăn uống đúng vệ sinh

TRỊ CÁC CHỨNG BỊNH VÀ CHUYÊN MÔN

Những bịnh về đường [illegible] đều cai thân bụng, đau phong [illegible] bịnh đau bà, đau huyết đau tử cung huyết bạch, sửa tử cung [illegible] thai vân vân...

Docteur LÊ HƯNG LONG

De la Faculté de Médecine de Paris

Lauréat du Prix Tuffet de Chirurgie

Ancien élève de l'Institut Pasteur PARIS

H. NGUYỄN - HỮU

CHIROMACIEN

NHÀ CHUYÊN MÔN COI TAY THEO TÂY

21 Rue Verdun — SAIGON

Ở xa không đến được, in hai tấm mự gửi đến xem với một số tiền bằng mandat 7 ngày có thể trả lời cho biết bao nhiêu tuổi.

1$00 coi 2 năm — 2$00 coi 10 năm — 5$00 coi suốt đời

Ai chị em ai có bịnh, nên đến để xem thọ coi mạch cho toa, nghèo quá đồng sẵn lòng giúp không.

BIỂN THƯỚC NGỌC HỒ HOÀN

Là một thứ thuốc tan bọt hay [illegible] mũi, chảy mũi máu, mước vàng [illegible] lỗi, đau nhức trong óc, bất [illegible] điều trị lẹ làng bảo kiết [illegible] trở lại nữa.

TÁNH LÝ DƯỜNG

Y học sĩ

NGUYỄN VĂN TÍNH

KIỂN BÁO CHẾ SĨ

157 Bd Armand Rousseau CHOLON

Lậu, giang-mai không uống thuốc Lê-huy-Phách nhất định không khỏi

Lê-huy-Phách là một nhà thuốc có thực học — đã soạn được nhiều cuốn sách có giá trị :

1) Phong tình căn bệnh. — Nói rõ về những bịnh phong tình. Có chụp ảnh các hình vi trùng.

2) Hai bộ máy sinh dục. — Nói những bịnh thuộc về huyết, về khí của đàn bà, đàn ông... có chụp ảnh có các bộ phận sinh dục.

Hỏi xin tại các nhà đại-lý, ở xa gởi 0p.08 tem về nhà thuốc.

Thuốc chữa bịnh phong-tình của Lê-huy-Phách là những thứ thuốc độc tài, uống vào khỏi ngay, khắp Đông-dương đều biết tiếng.

Thuốc năm 1935 số 70 giá 0p.40. — Mới mắc, đã lâu, ra mủ, buốt tức, uống thuốc nầy khỏi ngay, nghìn người không sai một.

Giang-mai số 16 giá 1p.00 — Lở loét nơi đầu mọc vào gò, hạn khí, phát lở khắp người... Uống thuốc nầy có quyết khỏi hẳn.

Lọc máu tuyệt nọc lậu, giang mai — Một thứ thuốc chế theo hóa học. Lậu, giang-mai chưa tuyệt nọc, uống 1 hộp : Lọc máu, sát trùng, khỏi tuy i căn.

Tiểu tiện vẩn đục rớt qui đầu, nhoi nhói ở trong, rụt tinh khắp thân thể đau mỏi... nếu không dùng « Tuyệt trùng » số 12 (giá 0p.60) và « Bổ ngũ tạng » số 22 (giá 1p.00) nhất định không khỏi mà mang bịnh suốt đời.

Lưỡng nghi bổ thận số 20 giá 1p00. — Thuốc bổ thận này bào chế rất công phu, có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí, có vị phải ẩm phơi hàng tháng để lấy dương khí, và đặt nhất là vị « hồi cầu thận ».

Các bịnh sinh ra vì kư thận : di tình, mộng tinh, sậu tinh, liệt dương... uống 1 hộp « Lưỡng nghi bổ thận của Lê-huy-Phách đã thấy hiệu nghiệm là thường.

Lê-Huy-Phách N° 149 rue du Canton HANOI (Tonkin) Đại-lý ở Namky : Saigon : Dương-thị-Khuyến, 109 Rue d'Espagne. Khen-Hoàng 15 Amiral Courbet, Dakao ; Bùi-Thắng, B. 148 Albert 1er. Tiếnđạt, Phúc-hưng-Thái, Cantho ; Photo Baldéng. Minh-Hoàng Tân-Thành Lâm-Sanh-Huỳnh-Đi, 45 Rue [illegible], Bangkok Vô-thị-Đoàn điều Tô

ĐÓNG SÁCH IN CHỮ VÀNG
VÀ LÀM HỘP GIẤY CA RÔN
P. Nguyên-v-Châu
423 Bd. Galiéni
Tél. 12.924 SAIGON
Làm mau, khéo, giá rẻ
—:- hơn các nơi -:—

ĐƯỚC NHÀ NAM

KICH - BONG

PHỤ TRƯƠNG NGÀY 21 NOVEMBRE 1936

LÁC GÀ HÁT KÊN ĐỀY
Rạp hát Thanh-Xương đường Heresse số 164 của ông Phú Cẩn cho mướn hát các buổi mỗi đêm khởi-hồi 20$00. Còn đêm thứ bảy 15$00.
Hát bộ Annam. — Đêm thường 2 p.00 — Đêm thứ bảy và Nhựt Nếu quí ông, quí cô có cần ... xin đến nơi số 164 đường Lacotte nhơn ... mà thương thì tin ...

ĐỜI TÀI TỬ

GABY MORLAY

Một tài tử khá nhứt của màn ảnh Pháp

Gaby Morlay : một tài tử danh giá của màn ảnh Pháp và là một ngôi sao làm tăng giá trị nghề chiếu bóng Pháp.

Trong những phim của nàng đóng, Gaby chẳng cần phải có những « xen » lộng lẫy đẹp mắt để « cám dỗ » khán giả, Gaby không có sắc đẹp lộng lẫy, không có thân hình mảnh dẻ để thương như các nhà tài tử khác. Khi làm màn ảnh Gaby chỉ dùng riêng đến cái tài của mình, và vì chỉ có thế, mà Gaby đáng cho ta phục nhứt.

Carlora, Prologues, Chemin du Paradis các phim ấy sẽ ở luôn trong trí nhớ các bạn, Ginette Sogers, Simone Simon, Danielle Darrieux sẽ là những bực « nữ thần » đáng kính của các bạn. Nhưng khi nhắc đến tên Harry Baur, Pierre Blanchar, thì các bạn cũng bỉu môi hay không nói đến...

Tuy thế, ở bên Pháp Gaby Morlay cũng vẫn còn là tài tử được hoan nghênh của màn ảnh Pháp trước cả Annabella.

Nếu Gaby Morlay là một tài tử Mỹ thì... sẽ biết! Nhưng không nói Gaby là một tài tử Pháp và của bằng Pháp không có đủ tiền để quảng cáo cho một tài tử nước mình và vì thế mà Gaby mới bị hững hờ một cách không xứng đáng.

Nếu chúng ta đem đối chiếu đời ngôi màn ảnh của Gaby thì sẽ không ngạc nhiên về cái tài hành đạm với những lời phê bình của tài tử ấy.

Gaby thông minh, giàu tình cảm, biết rõ nghề mình, và chỉ có thể, Gaby không cần đến lời bàn tán của thiên hạ.., và vì thế mà không ai biết đến đời tư của nàng.

Người nầy nói rằng nàng là « Italienne » người kín « Bretonne » ; Gaby không cải chánh cũng không nói thật. Nàng chỉ trả lời :

— Đời tôi tôi biết, xin các ông cho tôi sống yên..., và vì sao thế, Gaby vừa đưa tay lên trán như để xua đuổi một ý tưởng vì đang âm ảnh mình.

Tuy vậy, nàng cũng nói thêm rằng nàng thuộc về quyền sở hữu của khán giả độ lối 16 tuổi và nàng cắt nghĩa bằng một đoạn chưa chát :

— Con đường mà đáng lẽ các tài tử khác chỉ để có 2 năm để đi đến, tôi phải để những 10 năm.

Gaby được thủ một vai quan trọng đầu tiên sau bởi Âu chiến và nhờ nhà soạn kịch trứ danh Henri Berns kín, mà nàng được hoan nghênh đến ngày nay. Hồi ấy Gaby đang đóng tuồng « Le Gâte'e » của Maurice Donnay và Henri Duvernois, Henri Bernstein.

Gaby đã đóng tiếp phim « Vertige d'un soir » với Charles Vanel và đều là hai phim có giá trị.

— Khi tôi đọc một bản tuồng hay một câu chuyện, Gaby thuật lại, vai tài tử mà tôi sẽ đóng trên màn ảnh đã ăn xâu vào tâm hồn tôi, không khi nào tôi chịu thủ một vai mà tôi không hiểu không khi nào mà tôi phải nhờ một giọng nước mắt về sự cực khổ riêng của đời tôi. Tôi là vai chủ động trong phim và tôi khóc chỉ là vai tôi thì phải gặp bước khổ cũng cực khổ... tôi vẫn tài tử là một vậy.

V. B.

80 NGÀY QUANH THẾ GIỚI CỦA CHARLIE CHAPLIN

THƯỢNG - HẢI KHÔNG CÓ GÌ LẠ...

của cô NGUYỄN-TRUNG-TAM (dịch thuật)

Cô Nguyễn-trung-Tam là người đã từng giúp ở báo N. L. và các bạn đọc cũng từng thưởng thức câu văn dạn dĩ, trong trẻo, trẻ trung của cô trên mặt báo ấy.

Ở mục nầy bắt đầu từ nay cô hứa giúp cho chúng tôi, bạn đọc đã lại sẽ có dịp quen biết với một người bạn gái mới có những tư tưởng và việc làm đều cần cách thích hiệp theo với cuộc đời mới.

Gió thuận sóng êm, chiếc tàu hàng cũ cũ gắt một mực dung rủ trên mặt nước ngoài chỗ trời xanh biển rộng gần địa phận Trung hoa.

Tôi giờ cơm trưa, tôi đã ý đến một cô thiếu nữ — nên bảo là một cô bé con vì cô ấy có vẻ rất ngây thơ, có ngồi bên cạnh bà mẹ. Cô đẹp, cái đẹp làm cho tôi phải lưu luyến cô ngay.

Cô ấy là Paulette Goddard, một tài tử của Modern Times.

Cơm nước xong, tôi đi nghỉ

— Ai lại gõ cửa mình ? ô tự hỏi.

Mở cửa ra : tôi ngẩn đứng trước mặt tôi anh chàng Charlie Chaplin và cô Paulette Goddard người trí kỷ của Charlie Chaplin đó.

Cũng lạ thật, cho nước đời, thiếu chi chỗ gặp nhau như ở Luân đôn, ở Paris chẳng hạn, thế mà tôi lại gặp Charlie ở trên một chiếc tàu hàng cũ kỹ, chở chuyến hàng hóa từ Hướng-cảng đến Tươngnghải. Một cuộc gặp gỡ bất ngờ. Tôi tưởng đâu là mộng. Charlie bảo tôi, lắt lư vai tôi Anh lộ mắc kẻ ra, lau chùi sạch sẽ lại mang vô rồi nắc nẻ cười.

Tôi thì không biết nói tiếng Ang, anh thì chẳng biết một tiếng Pháp. Thế mà chúng tôi nói chuyện với nhau, kể cũng người trả lời rất dễ dàng, dường như chúng tôi rất hiểu nhau. Các bạn chắc cũng lấy làm lạ, mà tự tôi

Từ phim câm đến phim nói

Từ phim nói đến phim có màu, và

Từ phim có màu đến phim có mùi vị của tự nhiên

Có tin 2 cựu chiến sĩ là Warner và Kewley ở Coventry chế ra được một từ điển có mùi vị của tự nhiên.

Ví dụ như lúc chiếu lên thấy có người đang nấu ăn thì khán giả cũng ngửi thấy mùi « mỡ hành » hoặc lúc chiếu các ngôi sao đang hôn sơn đồi phấn thì lại ngửi thấy mùi hương v. v.

Họ không nói tiếng Pháp, không nói tiếng Ang, vậy họ nói với nhau bằng thứ tiếng chi ?

— Thì lẽ gì các bạn, chúng tôi lại nói chuyện nhau, vừa ra bộ. Tùy ý muốn dẫn giả tôi nào anh Charlie khi bước đi, khi thụt lùi, lúc quơ tay. Anh dùng những tiếng rất rõ trong câu chuyện.

Tôi nói đến phim « La Ruée vers l'or », một phim trong đời ái tử của anh. Tôi đã gặp nhau chỗ ngửa của anh đó. Anh vừa bảo : « A ! « cuộc khiêu vũ bằng bai ô bánh mì » à ? Ôi, ai cũng khen lộng tôi về chỗ ấy hết.

ooo

Đã bai ngày, Charlie cứ ở trong phòng. Không tiếng cạo râu, tóc để lo xử, Charlie tay sửa lại cặp kính vọng tố buồn tay vì mấy tờ giấy người ngoa tấy bằng chữ.

Coi qua trương 4

MỘT NGƯỜI ĐÀN BÀ ĐÃ ĐƯA ĐÊM CHO TÔI CÁI LÒNG THÍCH HÁT

Bởi vậy đời tôi, tôi phải mãi hát vì đàn bà...

Không mấy ai đã yêu đến hát mà không bị giọng hát của Tino Biết bao nhiêu tiểu nữ đã mê mệt vì giọng hát buồn cười được kia và số đàn ông say theo điệu hát của anh chàng đẹp trai Tino Rossi cũng không phải là ít.

Nương bài : « C'est à caprice qu'avez-vous fait de mon amour. La soir pas davantage v. v... các cô gái mới, các cậu học sanh luôn luôn mấp máy trên môi miệng.

Tôi biết một thiếu nữ say đắm Tino Ross đến lụy : kiếm mua hết cả những đĩa hát của Tino Rossi và « có lời xông » bình của nhà hát từ ấy đã đủ bộ.

Tino Rossi là nhà tài tử có cái giọng hát mê hồn đã ước thâm vào lòng người như sương mây.

Nếu ca tuồng cải lương hát ấy với những câu thơ tuyệt diệu của Thế Lữ.

« Tiếng hát trong như nước Ngọc truyền ». Em như bơi gió thổi qua cung tiên. Cao như thông rút buồn như liễu Nước lăng mây ngừng lại đứng yên »

Thì cũng không đến nỗi là quá đáng vậy.

Vừa rồi trong phim « Marionnette Tino đã cho công chúng yêu « xi nê » ở Saigon biết tài nghệ mình một cách rõ rệt.

Những đĩa thâu thanh mấy bản hát của Tino Ross bán chạy kẻo như tôm tươi.

Một buổi chiều buồn, nếu ai là người lữ thứ đi phiêu dạt, trên con đường đời, thoáng nghe lên giọng hát Tino thì lòng nhớ quê trong tâm hồn sẽ tự nó như trào ngập. Vì rằng giọng hát ấy được một mối buồn sâu xa, thấu trầm thấm thía, như đi sâu vào tim ta và làm cho nó rung động, hát ta nhớ đến nơi sinh trưởng với những cảnh sông trong êm đẹp, với những kỷ niệm thanh thú êm đềm.

Coi tiếp trương 4

Sướng ca vô loại ?..

Gái nhảy Madeleine Carrol và vua Edouard VIII

Ở xứ mình người ta hay khinh con hát là sướng ca vô loại, nhưng ở các nước văn minh thì cái « vô loại » mới là được hoan nghênh hơn nữ thôi.

Vào thời vua George V, cô Madeleine Carrol một đào hát ở đàn của hãng phim Paramount ở Holywood được vua mời vào dự tiệc trong sân rồng. Hồi đó đương kim hoàng đế Edouard VIII bây giờ đang là Prince des Galles liền nhảy với Madeleine. Cô bé là điệu nhảy của đôi đã ăn khớp với nhau thế nào không biết.

Mà từ đó bất tiệc nào có Prince des Galles là phải có Madeleine để cùng nhảy, cứ luôn luôn vậy. Cho bởi sướng ca là vô...

Thuốc ÔNG-TIÊN
Có công hiệu hay không ?
I.— ĐÀN BÀ LÀM BẰNG CỨNG CÓ TRANG DÀY ĐƯA KHÔNG DỨT HAY LÀ TƯỚC ĐI TƯỚC LẠI
Như bằng huyết máu ra xối xả, dầm dề hay là có đường kinh dây đưa năm mười ngày không hết, hoặc hết rồi tước đi tước lại, trong mình mệt nhọc bần thần, đau lưng, đau bụng nhức mỏi tay chưn, ăn uống không biết ngon, mau đúng thuốc :
Phụ-nử sanh-tân hoàn (số 26)
Mỗi hộp 1p.00 sự công hiệu thấy liền trước mắt
II.— BẢO LÃNH ĐỂ KHÔNG ĐAU BỤNG, KHÔNG HƯ THAI VÀ ĐỨA NHỎ ĐẶNG MẠNH MẺ
Mới thọ thai, hay ói mửa, ăn uống không biết ngon hoặc thấy y'u bụng trắng rang dưới bụng, tay chưn một mỏi bần thần, đau lưng tức hay là trước khi có thai mà điều sẩn nhiều lần nuốt không đặng, hoặc có thai trụt lố hay với lấy vật chi động, hoặc trễ, mau dùng thuốc :
Thiên liên hão dựng hoàn (số 24)
Mỗi hộp 1p.00
Uống đặng 5 ngày chẳng những là trị đặng mấy bịnh kể trên mà lại bổ khí huyết thêm sức lực, dẫn lúc chuyển bụng ít đau, tử cung trơn và nở (dễ mau) không đầu gì trắc trở, sau đứa nhỏ đặng mạnh mẽ, không ẻo uột, không nổi sẩy và ghẻ cóc.
III.— Phùng thị tiên dược Hoàn
thuốc bổ lao (số 18)
Chuyên trị và bồi bổ các chứng sau đây :
a) Lao tâm, lao lực, khí huyết suy kém, ngủ tạng lục phủ hư nhược, bần thần mệt mỏi ăn ngủ không ngon.
b) Người ta vốn khí huyết suy kém, tỷ vị hư nhược hay chơn ăn ít mỏi, cũng người đau đáy đưa lâu ngày không mạnh, người khí hư nhược, hoặc đau mỏi mạnh khí huyết yếu, trái tim yếu, tỳ suy, ăn không biết mùi, ngủ không tỉnh giấc. Mấy bịnh trên đây dùng thuốc bổ lao nầy hết sức phù hợp.
Mỗi hộp 1p.20, uống đặng 8 lần, hết sức công hiệu
Có bán khắp nơi chạy hơn hết

DOCTEUR
NGUYỄN-VĂN-NHÀ
CHÂM CỨU SƯ
Phòng mạch : 40 Bd. Bonnard

25 NAM SAU

TIỂU THUYẾT SỐ 4

Tác giả NGUƠN-TIÊN

Thấy cai lật bốp phơi ra, lấy bốn trăm đồng bạc để trên giấy mà nói : Tôi cho bốn trăm đồng bạc đây, chuộc ruộng ba trăm, còn một trăm thì sắm quần áo. Bữa nay là mấy Annam hé ? Hương quản nói : Bẩm bốn nay là mười hai tháng 5 Annam. Thấy cai nói : Vậy thì định ngày hai sau cưới. Mà tôi nói trước cho có thấy bởi và hương quản làm chứng, bỗn mời mặc ai làm gì tôi làm, tôi cho rước dâu về bên nầy tôi sẽ làm lễ. Ông bởi bởi bên nầy là bên nào ?

Thấy Cai nói : Bên nào có thì thôi, ai bắt ông mai đi xa đâu mà sợ. Thầy Cai lại lấy hai trăm bạc trao cho hương quản mà dặn rằng : Hương quản chịu cực giám chuyện nầy cho tôi một chút. Cái nhà của hương Cội ở ngoài rạch đưa, đã bán cho tôi rồi. Vậy chủ mướn dân dọn dẹp sạch sẽ, và mua giường ghế vàng thêm cho đủ dùng. Và kiếm mua một con heo, bốn lầu mà tôi qua sớm, có thiếu tôi đưa thêm. Khi mua đồ về chủ cho mình có hai qua, bởi ý nó muốn đọn dẹp cách nào tùy ý nó. Nương phải đọn chỉnh giữa một cái bàn thờ, để thờ song thân của cô. Bữa cưới làm lễ tại đó, chớ tôi không qua nhà cô mà cô cũng không đến nhà tôi. Bữa trăm sau tôi chín giờ tôi cho người qua rước dâu mà thôi. Tuy tôi dặn vậy, mà tôi qua có trễ, bên nầy chủ cứ việc coi thiên vật chi thì sắm, rồi tôi đưa thêm đừng ngại.

Kể đó cơm ăn ông bởi mời thầy cai và hương quản dùng cơm ông bởi lấy bốn trăm đồng bạc trao cho cô Hai Mai, thiếm tú với cô hai Mai xuống nhà sau đàng hừa. Ăn rồi thầy cai và hương quản về, ông bởi đưa ra khỏi ngõ rồi trở vô. Dặn dò thiếm tú và cô hai Mai lo chuẩn đất và mua đồ mấy quần áo. Coi vậy mười bốn bữa nữa nó lo như tên, gấp lắm đa. Thiếm tú và hai Mai dạ ẩn, rồi thưa vô lo công chuyện.

Hươ g quản Thâm về kêu hương Cội mà nói Thầy cai nói chủ giao nhà cho thầy, vậy chủ dọn về cho thì chủ dọn đi, đặng tôi sửa lại cho thầy qua lại ở làm việc. Hương Cội nói :

Vậy thì rất tôi giao nhà cho chủ, bảo bao không thì tôi đã dọn cuối tháng tư rồi. Hương quản coi nhà thì thấy nhà rộ. Cột trám vách vàng chưa bu chỗ nào song phải mua cây cả cầu tiêu và nhà tắm. Lại phải đóng một cái bàn thờ, còn các món đồ mua đồ ghe Thủ.

Hương quản làm y theo lời thầy Cai dặn khi mua sắm đồ rồi cho người qua mời cô hai đến coi chỉ cho hương quản đặng dọn sắp đã. Cô hai Mai không chịu qua có nói. Thầy thương hiểu vậy song tôi không dám vội xin hương quản đợ ý thầy mà làm.

Hương quản là người cẩn thận viết thơ sai dân canh đem trình cho thầy hay. Mua sắm đồ rồi có mời cô hai mà cô hai chối từ không đến. Vậy xin thầy day làm sao và trình cái biên lai mua đồ thầy xem.

Biên lai mua đồ :

Mua cây đóng 4-cái bàn thờ	4$00
Mua cây làm cầu tiêu và nhà tắm	12.p
Tiền công thợ mộc	3p
Mua 2 bộ vàng gỗ vàng ba bàn	52p.
Mua 1 cái ghế ba dài cây bàn	28.p.
Mua 6 cái ghế ngồi	15p.
Mua 1 cái giường tàu	12p.
Mua 1 cái tủ áo cây gỗ	22p.
Mua 1 cái bàn rửa mặt	6p.
Mua 1 cái bàn viết	7p.
Còn lư đồn tiền bàn thì mượn.	
Hiệp cộng là :	159$00

Thầy cai xem rồi để thơ vô túi, lại bàn viết thơ trả lời cho hương quản, niêm các rồi trao cho tên dân canh dặn đem thơ về trao nơi tay hương quản có việc quan trọng thơ, chủ thầy không đặng. Tên dân canh đa đa lãnh thơ xả thầy ra về, đem thơ trao tới tay hương quản. Hương quản xem thơ dặn rằng : Lư đồn các vật cũng mua sắm cho đủ, đừng có mượn của ai hết. Sắm đồ cho vừa cái nhà, dọn sao coi đặng thì thôi. Tôi có gởi theo đây một tấm đồng bạc nữa chủ mượn mua heo bò và tiền chợ cây mua đồ mâu. Xin chú chịu cực với tôi, chú mời hương chức chiều ngày 25 đến uống rượu chơi với tôi, đừng có lễ vật chi hết. Hương quản cất bạc, cứ theo lời thơ dặn mà thi hành.

Đến ngày 25 thầy Cai mắc việc quan gấp, nên ở nhà làm xong mấy lớ bẩm, đến chiều mới qua ở. Khi thầy cai tới nhà thì thấy đọn dẹp rất tiền trang hoàn bên nói chơi rất gọn. Coi đồng giờ đến cuối qua hết. Tuần hương chức trên mười người thấy cô bỏ rồi, thầy nói : Bữa nay việc quan nhiều quá, rằng làm cho rồi, nên qua trễ. Thầy bước xuống nhà dưới, thấy dân bà dân đọn nấu nướng dưới nhà bếp, thấy cười rồi bước lên ngồi ghế giữa. Mấy hương chức đứng lại, ông Cả thưa rằng : Bẩm thầy anh em chúng tôi chung nhau 1 con bò nghé, kính thầy dùng lấy thảo. Thầy Cai nói : Chi vậy ôi dặn hương quản mở mấy ông đến uống rượu chơi với tôi, việc nhỏ mọn có chi mà phải dùng lễ vật.

Còn nữa

TIỆM VÀNG 15 năm danh tiếng
HÂN-HÒA
BIJOUTERIE
70 Rue Vannier, 70 Saigon
CHUYÊN-MÔN LÀM CÁC MÓN ĐỒ NỮ-TRANG VÀ NHẪN HỘT XOÀN RẤT TINH-XẢO. CHẾ VÀNG RẤT CAO HƠN CẢ CÁC TIỆM KHÁC. ĐƯỢC VỪA LÒNG QUÍ BÀ QUÍ CÔ TIN CẬY.

L'homme ... soucieux de sa toilette
S'HABILLE CHEZ
PHAN-BA
Ses Smoking et Spincer sont d'une coupe irréproche
169 - 171
Rue d'Espagne — SAIGON
TÉLÉPHONE N° 21.613

DOCTEUR NGUYỄN-VĂN-TIẾN
CỐ CẤP BẰNG VỆ - SANH VÀ VI TRÙNG HỌC
68 đường Chasseloup Laubat — SAIGON. Tél. 21.163
Trị đủ các chứng bịnh và chuyên môn chữa BỊNH NGOÀI DA (đã có nhiều năm kinh nghiệm) như lác ghẻ, ung độc, thương tích, v. v...) BỊNH THUỘC VỀ MÁU (bịnh phong cùi tình kém huyết, lao, v. v..) BỊNH VỀ ĐƯỜNG TIỂU của ĐÀN ÔNG (kêu các thứ, ông dái teo, mất khí lực) của ĐÀN BÀ huyết trắng, kinh kỳ bất thường, tử cung v. v...)
Ngày thường đều có coi mạch và trị bịnh, chủ nhựt và ngày lễ nội buổi coi thôi. Có dùng nhiều máy điện để trị bịnh rất hay mà không đau.

KICH - BONG

Thượng-hải không có gì lạ

—x—

Tiếp theo trang ba

= Đêm Thượng-hải Charlie ghé nhà hàng Katé vào hồi 2 giờ chiều, Charlie mới tới. Sẽ có buổi cơm hội hiệp các nhà đại tư bản ở Hollywood.

° ° °

Ka é : Một « nhà nhảy » (dancing) của người Trung hoa mà lại không mướn lộ về Tàu chớ ! Rồi đây chốc lát trong gian phòng sáng lạng nầy ta sẽ được xem một cô gái nhảy. Cô sẽ múa mea uốn éo trong cái chật hẹp, chật hẹp đến đỗi nhà tài tử Marlène Dré rich một vũ-nữ thì tình, đành phải quen nghề mình, ngồi chen chúc với đám « gái nhảy » — thiếu-nữ mà ai cũng có quyền mời khiêu vũ sau khi mua một cái giấy ở ngoài cửa, tốn một lô-la là được 5 cái.

Bây giờ ta từ xem cách khiêu vũ của người Tàu, họ khiêu vũ thế nào đến anh chàng Charlie hả mê ý nhìn trên trời.

Thì có gì đâu. Một người đàn bà đội mũ rồi để lộ mấy chòm tóc hoe hoe, ăn mặc rất dị chướng ra múa meu.

Cách ăn mặc của người ấy à ? Một chơm tơ trợt ở ngoài, một chơm trong ở ngoài quần rộng phình hoàng-ly đỏ đi miếng xanh bên cạnh hồng mang một cây gươm.

Rồi tiếng đờn lúc nhặt khoáng, vũ nữ theo giọng đờn mà nhảy múa...

Trong phòng nhảy, khách khứa lần lần đứng dậy để đứng vây quanh vũ nữ: Charlie thì ngồi yên xem thấy rõ ràng là anh khó chịu vì người ta quá tò mò nhìn lễ nhận cho ra anh là ai ?

∴

Tôi để Charlie ngồi một mình cơm bộ anh không hằng lòng lắm. Anh ngồi bàn nầy, tôi ngồi bàn kia, thế mà anh cứ lấy kéo ra nói chuyện đá gà bên Tây bên nhà.

Cô Paulette cũng đứng dậy ra ngồi : Cô muốn đi xem Thượng hải ». Nhưng mà xem gì bây giờ ? Có gì mà xem chớ ? Các người pháp nói với tôi rằng chỉ có một « thành phố Thượng hải là bí mật »...

Khách khứa lần lượt ra khỏi nhà nhảy. Quang cảnh bớt rộn rịp. Charlie cũng cô Paulette về nghỉ.

Còn tôi, tôi trở về cái « nhà nổi » để mai nầy lại linh đình rên một biển như mấy ngày đã qua.

Bởi vậy đời tôi...?

(Tiếp theo trang ba)

« Một người đàn bà đã đưa đến cho tôi cái lòng thích hát. Bởi vậy, đời tôi phải mãi hát vì đàn bà ».

Đó là lời của Tino Rossi đã nói với một phóng viên nhà báo hỏi đến các « vì sao ».

Dưới đây là một đoạn tình sử ngây thơ đầy thi vị do ở đây lòng của nhà tài tử ấy vẽ ra trong như nước suối :

Hồi ấy tôi mới 15 tuổi. Buổi mai nào thường lệ, tôi cũng cặp sách đến trường đi qua một con đường vắng ở Ajaccio. Tôi để ý đến một thiếu nữ tóc đen vì trong lúc đội mặt tôi gặp hai sóng nước đồ tròn kia tôi nhận ra rằng nàng cũng chẳng lành đạm với tôi nào. Tuy vậy cái tuổi ngây thơ rõ vẫn có những cái rụt rè, e sợ.

Tôi yêu thầm và tôi cũng chỉ biết rằng tôi yêu mà không dám cũng nàng làm quen chuyện trò chớ đứng nói đến sự đem nỗi ước của lòng mình ra mà thổ lộ.

Một buổi chiều dưới cửa sổ nàng, tôi đã có đem hết những nơi thổn thức của con tim ra phổ vào giọng hát.

Nhưng bây giờ tôi đã nhỏ giọng hát mà bước hết những mà tham danh vọng, thì nàng ở nơi nào đã ra thế nào ? Có lẽ tôi đã có phen gặp nàng nhưng có lẽ tôi đã quên mất không nhận được mặt nàng trong trí nhớ tôi, hình ảnh nàng rất mờ ảo.

Chỉ còn một chút kỷ niệm của nàng đương còn hồi hồ sống trong người tôi là : cái ngọn lửa mà nàng đã nhóm trong lòng tôi hồi nào, bùng cháy lại mỗi lần tôi cất giọng.

Cuộc đời đã đưa tôi đi xa cái con đường già cỗi của thành phố Ajaccio, nhưng đối với tôi, người đàn bà ấy luôn luôn ân đi ân với bản hát, và tôi tin rằng trong mỗi cái mừng chúc ca của tôi, tôi đều có điểm vào một chút tình của cái tâm tình ngây thơ và hiền cô ấy.

Tôi hát cho công chúng nhưng à công chúng vẫn phải yên cũng như tôi đã hát cho cô gái ở trên phố vang đường cũ của thành Ajaccio ở. Nhưng lòng tưởng vọng của tôi vượt ngàn vạn dặm xa đi đến bên dưới cửa sổ mà ngày xưa, lúc lòng còn dễ tin, trí còn bợ ngợ tôi đã có đem những nỗi thổn thức, của một trái tim « đồng trinh » giải bầy một tâm tình u ẩn.

THỨC - TÊ

Người đàn bà đầu tiên của nước Đức

Cô Leni Riefentahl...

... người đã quay phim tại Vận-động trường Bá-linh

Trong vận động trường thế giới ở Berlin vừa rồi, có một người đàn bà trẻ tuổi, đầu không, lội nón, mình mặc áo mưa sẵn và quần cụt, cầm lăng xăng khắp nơi, ra lịnh cho những người ở chung quanh cô làm việc.

Cô là Leni Riefenthal, ở xóm Wedding trong thành Berlin mà người Nga, chỉ có người trú đeo vùng (miền Bắc nước Đức) lần đầu có lãnh vũ nữ ở Zurich, rồi sang nhảy ở một rạp tại Paris nhưng được lí tuổi, sau chỉ xem một cuốn phim về cảnh núi, cô liền bỏ theo con đường khác.

— Tôi chơi « ski » trên núi, có nó, tôi cầm người ta chụp nhiều cảnh không đúng. Tôi ưa núi cao nên tôi nhứt định làm nghề mới nầy, nghề quay phim trên đỉnh núi.

Rồi ngay lúc ấy cô đi tìm thủ tướng Hitler để cho ông biết ý muốn của cô ; Hitler thấy cô không mình, hăng hái và mạnh mẽ nên giúp cô đoạt được mục đích... vì vậy, cô từ chỗ một vũ nữ trở nên nhà chụp « phim » trong vận động trường thế giới vừa rồi.

Bỏ nghề vũ-nữ và cô « ski », cô bắt đầu quay cuốn phim « Folie Blanche » nhưng phim nầy chỉ làm từ ; tiếp phim « Mont sacré », người ta mới để ý đến cô ; rồi đến phim « Lumière Bleue » quay trên núi Dolomites, tên tuổi cô mới từ ấy bay khắp nơi.

Nhờ phim sau nầy, Hitler biết tài cô nên giao cô quay phim « Triomphe de la Volonté » là phim làm quảng-cáo cho nước Đức...

Thấy cô trong Vận-động trường làm việc hết sức dũng dang và nơi áo cô chưa đã chân tới.

Nương hồi về ý trông cô đã với những kiện nhi lự sĩ, biết cô làm sao thành công được, ấy nhờ là điều thô. Vì mỗi ngày cô làm việc đến 16 giờ, không có thì giờ dư để tiếp chuyện.

Nhưng khi xin phỏng vấn cô, tôi (Mr. Gaston Bélanger) lấy làm lạ nghe cô trả lời một câu ngắn ngủi : « 6 giờ 45 sáng thứ bảy, tôi chạy ông tại đến Rutwald ».

Đúng ngày giờ ký nghị, tôi đến nơi.

Mộ đám lòng người còn ngồi ấn điểm tâm trước đến, sước đến bảy giờ thì đi làm.

— Chúng tôi có cả thảy 40 người quay phim, ông Ricard nói với tôi, và có một nhà chụp hình ở Hollywood qua giúp sức với cô Leni Riefens ahl nữa. Tất cả bọn chúng tôi có tới 500 người. Chúng tôi phải dùng mỗi ngày 16.000 thước phim và tất cả trong kỳ vận động hội nầy, chúng tôi tốn 450 000 thước, khúc phim bảy dài bằng con đường đi từ Paris đến Lyon.

Rồi cô Leni Riefenthal trên thang mau mau đi xuống nói với tôi :

— Xin ông tha lỗi, tôi trễ 15 phút.

Tuấy cô, nhứt người kia đều bỏ miếng bánh mì « cơ » chạy tới vây chung quanh cô để nghe lịnh. Sau khi bắt tay cả mọi người, cô nói :

— Đêm nay tôi chỉ ngủ có 5 giờ, từ hồi 20 tháng 7 đến nay, lần nầy là lần đầu.

« Coureur trình buổi sáng nay, có « plongeon » ở hồ tắm.

Cần hai người quay phim, mỗi người người chụp chậm, 1 người chụp dưới nước. Không có đề banh, fe đem vô hồ tắm, thang sắt để lại Reichssportfeld... ng e cours, mười lăm phút nữa sẽ đi.

Xây lại tôi, cô nói :

— Bây giờ đến công ta nói chuyện ; mà nói qua chuyện khác.

— Xin cô nói về những cuộc chơi trong vận động trường. Cô có bằng lòng những thứ cô đã chụp không ? Ý kiến cô thế nào

— Được hết, trong những cuộc chơi nầy không phải cho cô tâm hình trời, nhưng có cả ý nghĩ, tình cảm nữa. Chắc ông thấy tôi chạy khắp nơi, ông tự nghĩ : « Nó chạy như thế nhưng nó không có ý trông gì cả ». Nếu vậy, ông cũng lầm như những kẻ khác. Trái lại, chụp phim như vậy, chúng tôi xem rõ các giống người, cần nhắc tính cảm họ đoán ý nghĩ họ được.

Cô nói đến đây, có hai người đàn ông đến làm e cô gián câu chuyện ngan...

ngại gì mưa gió vì đã có đèn

DAIMON

Qua xứ nào mua mà dùng vì DAIMON là nó cũng lấy tiếng khen hoài.

Nhớ mua cho đặng Đèn Pilot và bóng hiệu DAIMON vì nó là một hiệu bền, tốt và sáng ra, không bao giờ đen mà.

Bán ở mấy hãng lớn trong các Bazars nổi...

NGHỆ SANH Saigon 15 rue Schroeder. VINH-THÁI

TRUNG-HƯNG — Dai TÂN Rue Gia - Long Cholon

SAVON CON RỒNG

DẦU THƠM DÉCEMBRE SẮP RA ĐỜI

Ai muốn mua sỉ hãy làm Đại-lý xin do

M. Lê - văn - Tốt

22 BOULEVARD BONNARD — SAIGON

Các chứng bịnh HO nên uống

Bon đêm ho nhiều dùng

Bon ngày ho nhiều dùng

LONG-VIÊN TÁM-BẢT-THẦN-PHƯƠNG

hai món thuốc hiệu Đầu Rồng

nầy chỉ trị bịnh ho được

& tuyệt cẩng và bổ phổi

GỬI BÁN KHẮP NƠI

và nhà buôn Nguyễn - Chí - Kính

Tổng đại-lý Phát-hành tại Saigon

QUẢNG - THÁI - HÒA

Tiệm thuốc Bắc

N°60 Boulevard de la Somme, SAIGON

Bổn hiệu có bán đủ thứ thuốc bắc và có chế ra hai thứ thuốc rất thần hiệu

1° Huê-liễu bách trược hoàn.- Trị về bịnh dau lâu, bất kỳ lâu mau.

2° Bổ phế dược trấp.- Trị bịnh ho lao, ho máu

Ai cũng đều công nhận là một thứ thuốc rất hiệu nghiệm.

BỔN DƯỜNG CÓ LƯỠNG Y

TĂNG-BA-KIÊN (Cantonais) coi mạch ở tại tiệm

CHÚ NHÂN KÍNH CÁO

Một bà triệu phú đi đóng trò

BAN XI-NÊ đã từng nghe chúng tôi cho bạn triệu phú đi làm « Figurant »

Trên đây chúng tôi lại xin giới hiệu một bà triệu phú đi đóng những vai nào... lòa lô.

dầu thơm FORVIL

Mùi 5 Fleurs thơm đặc biệt

Anémones, Rally, Prince Chypre
Mimosa, Rose, Lilas

Phấn Thơm mùi 5 Fleurs

ANÉMONES VÀ NHIỀU MÙI KHÁC

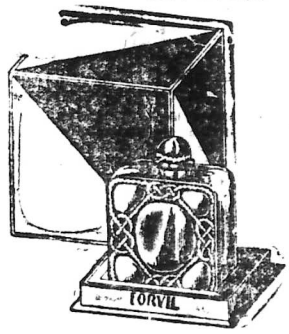

ĐẠI-LÝ : C. HUCHET INDOCHINE IMPORT
40 - 46, Rue Pellerin — SAIGON

MỚI LẠI ! TỐT NHỨT !

CHÁNH - BẮC CAO - LY SÂM

TỔNG PHÁT HÀNH VIỆT - NAM

Phú-thọ-Xuân Đại Dược-phòng

65, RUE GEORGE GUYNEMER — SAIGON

Đồ xấu xin trả lại — Ai mua cũng vậy,

BÁN RẺ HƠN KHẮP NƠI

HIỆP NGHĨA ÁI-TÌNH TIỂU-THUYẾT *Số 23*

SONG-HIỆP KỲ - DUYÊN

H. C. dịch

chặt tôi mà đòi Vận Châu. Thuở nay tuy tôi chưa từng biết mặt bảo lần sáo, song cũng từng nghe cái danh Hoa Vân Kiệt là một tay trinh thám rất lợi hại, nhưng bây giờ tôi có ngờ đâu thày trò hắn nên chẳng sợ chi, bèn đưa súng ngay mặt hắn mà đáp rằng.

Vận Châu đây nó người hãy tính về cho mau. Chẳng đã hắn vừa thấy súng thì đã buông tôi mà chạy chỉ, tôi đuổi theo hắn mà rừng mới kịp, chỉ tôn có mấy phát súng mà hắn đã xong đời...» Thiên tổ nghe quả bố rằng :

— Quả thật hắn không ?

— Tôi nghe hắn xưng là Vân Kiệt thì hay vậy chớ thuở nay tôi chưa từng biết mặt hắn nên sư phụ muốn cháu ý xin cùng đi đến đó thử xem.»

Thiên bổ khen phải, liền biểu Đại-mã đi trước dẫn đường rồi cùng Tiểu-ngưu đồng đi theo sau.

Được nửa đặm đường, Đại mã dừng lại chỉ tay về phía trước mà nói rằng ; « Thày hãy nhìn tại đó, sư phụ nhân tiếp coi phải chăng ?

Thiên bổ trông thấy quả là Vân Kiệt, liền cười mà mắng rằng : « Đồ oan gia ! Lúc nọ mi coi vô ẩn mà !... sao bây giờ lại chết cách vất vả như thế ?... »

Nói rồi vỗ vai Đại mã mà khen rằng : « Lão đồ đệ mới đến mà đã lập công lớn như thế, thật ta cảm khích cả lắng cùng ; bởi hai đứa ấy chẳng nương là cứu địch với ta mà thôi, mà lại là tình địch (1) của ta nữa. ; nay bọn nó đã chết hết thì ta yên giấc khỏi lo, phen nầy sẽ xông núi bắt cho được Vận Châu với Tuyết anh đem về cho phỉ tình sao ước. » Rồi đó 3 thầy trò dắt nhau trở về chùa. Đọc đường Tiểu ngưu nghĩ lấy làm lạ bèn hỏi rằng.

« Vận-châu đã bắt được rồi, sao sư phụ lại nói kiếm bắt Vận-châu nào nữa ? » Thiên-bổ nói : « Ô thôi ! con tôi tỷ lý quá nhiên lợi hại, đêm hôm nầy nó đã trốn mất rồi ! »

— « Tuy đã trốn mất, song có lẽ sư phụ đã thành cuộc ân ái với nàng rồi chớ ? »

— « Ô cuộc ân ái tuy đã thành, nhưng chẳng phải với Vận-châu mà lại với... » Nói tới đó thì nín-lặng. Tiểu-ngưu thấy vậy sinh nghi, khi về đến cửa chùa lại hỏi nữa rằng : « Kỳ nầy sư phụ nói không phải ân ái với Vận-châu vậy chớ ai ? »

Thiên-bổ kiếm chuyện hỏi lăng rằng : « Cô Đặc-lăng đi đâu mà cây giờ chẳng thấy ra mặt a ? »

Đại-mã thưa. « Đệ tử tôi đang muốn thác vì nóng giận trong biện với nhau một lúc, chẳng dè trốn bỏ mà đi ngay. »

Thiên-bổ thở làm lạ hỏi :

— Nó đi đâu người có biết không ?

Tiểu-ngưu thay mặt Đại-mã bước ra thuật rõ đầu đuôi... Thiên-bổ nói : « Nó là một đứa hắt tài, nay muốn đi đâu tự ý. ão đồ đệ vô can. »

Đại-mã nói : « Bẩm bởi nửa đêm, nhưng mới giết vài đứa có đủ gì làm lạ, để thình thoảng hiền đệ sẽ thày tài ta ; còn khi nầy nghe biến đệ nói Vận-châu đã bắt được rồi phải chăng ?

Tiểu-ngưu nói.

— Phải, hôm qua sư phụ đã bắt được nàng giấu tại nhà tôi, đêm hôm nầy người rời cũng ngủ tại đó, bởi tôi tỷ ấy anh không tin ở lành việc làm của người, nên không dám tỏ thật.

Nói rồi thuật hết lời cho Đại mã nghe.

Đại mã bỗ : « Vậy rồi sư phụ nói không phải thành cuộc ân-ái với Vận-châu, có lẽ cùng Tuyết anh chăng ?

Tiểu ngưu nói « Cũng không phải, vậy anh không nghe sư phụ nói Tuyết anh cũng chưa bắt được nữa sau ? »

— « Thế thì chính ai... biết đó không biết ? »

— « Tôi cũng chưa rõ được, để tôi về hỏi lại gia mẫu tôi, thì mới tường cội rễ. » Nói rồi đi liền.

Tiểu ngưu về tới nhà thấy cửa mở toát, bước vào kêu mẹ hai tả tiếng không nghe đáp lại, bèn hỏi nhà tuốt vào trong, thì ngưu bà đã nằm dựa vách, thì kinh hãi, lật đật đỡ mẹ lên giường, hầy giờ tỉnh lại Ngưu bà mở mắt ra xem, tợ thở thoi thóp, không còn biết chi hết ; Tiểu ngưu khóc rống lên, kêu réo rất lâu mẹ mới lần lần tỉnh lại. Ngưu bà mở mắt ra nhìn Tiểu ngưu rơi lụy rồng rồng và nói cách thế thám rằng :

« Con ơi ! Mẹ trông không còn tỉ lý nữa con rồi, mẹ sắp chết, một cách rất thảm khổ lắm con !

Tiểu Ngưu nghe nói lo nhiều đau đớn, vội bổ thăm dưỡng cớ ra sao ?, Ngưu bà lấy tay lau lấm ngừng lại một lát các việc đêm hôm, rồi đến đoạn bị Thiên Hổ làm nhục thì lại ngất đi một lần.

Tiểu ngưu phải kêu réo mới chợt tỉnh mà thôi. Mụ gượng nói cùng rằng : « Con ơi ! Con con chết thuở con còn ở trong nói, mẹ thủ tiết nuôi con đến khôn lớn, bỗ lần trông theo ngày đến ngày con được phát tài tin mẹ sẽ hưởng được sự thanh nhàn trong buổi lưng khôm gối mỏi, nhưng nay rõ ai mới biết trời đất chẳng hề theo lòng kẻ vậy đâu con... Con ơi, mẹ rất ăn năn, rất phải trách cả ý kiến hiền mẹ của mẹ lúc nọ, và quyết khuyên con sau nầy nên bỏ đi theo lành đăng chuộc cái lỗi trước cho mẹ, dặng vậy thì mẹ rất vui lòng nơi chín suối đó con. »

(Còn nữa)

(1) *Tình địch là giặc tình.*

VI TRÙNG HO LAO

BACILLE de KOCK
vo'ingu'o'i nam ta

Con vi trùng ho lao «Bacille de Kock đã tàn hại biết bao người.

Bạn sơ chỉ ho sơ sài, nếu lâu ngày không điều trị thì nó sẽ sinh sản ra rất mau chóng (1 con trong 10 ngày sanh ra 10.000). Nó nỡ sanh đến đâu là phá tà lỗ thủi tới đấu.

Bạn đầu chỉ thấy đàm xanh, đàm vàng, sau khạc ra sợi chỉ máu, hay mửa máu. Lâu ngày tinh thần suy nhược, hay lo lắng, hay buồn bã, hay lao.

Vậy ai không những chứng gầy, hoặc ho khác nhác, hoặc ho lâu năm hay khạc huyết cho được hay phải bịnh lao gầy mòn thân hình tiều tụy.

Thì mau đến nhà thuốc Thái-Sơn 214 rue Jean Eudel Khánh-hội (gần rạp hát Nam chiếu Saigon mà điều trị.

Đàm cam đoan trăm người không sai một ở xa viết thơ kể hành bịnh với mandat số tiền $50 thì sẽ có thuốc tới nhà.

Adresse :

M. THÌNH-VĂN-HÀO
Pharmacie THÁI-SƠN
244 *Jean Eudel* — *SAIGON*

THUỐC TRỊ

Bịnh Lỗ-tai

Lỗ tai chảy mủ tuôi, ở, và nhức là càng hoả thạ a sanh phong, phong nước trừa hư nhập vào nào chỉ nên ốc phải thọ bịnh.

Hãy uống thuốc « TÝ-LIÊN-THÔNG NHĨ-HOÀN » thì các bịnh đều dứt.

Giá mỗi hộp 0$50 uống 2 lần và rõ 1 vet nhỏ xức.

Nhà thuốc VÕ-VĂN-VÂN
Thudaumot
Chi nhánh : 229 rue d'Espagne SAIGON

THUỐC
Thần-Xuân

Thuốc THẦN-XUÂN DƯỢC TỂ là thuốc trị bá chứng bất kỳ đàn ông, đờn bà con nít, hễ ươn yếu trong mình, dùng một liều THẦN-XUÂN-DƯỢC TỂ, là thấy mạnh như thường.

Mỗi nhà nên có gói THẦN-XUÂN để phòng khi phong vô bất kỳ.

Thuốc đau bao tử thần hiệu

Ai có bịnh bao tử mau mua dùng, vài bữa thấy mạnh liền.

Bán tại : NGUYỄN-VĂN-BAU N° 3 place Pigneau de Béhaine (Đồng nhà thờ) SAIGON

Cùng ông chủ gánh hát A'i-Nghĩa

Kỳ hạn ông mướn bổ của tôi là mãn hôm tháng giêng (Février 1936). Thế mà từ đó đến nay ông không đem rả bổ cho tôi mà cũng không thấy gởi tiền về.

Vậy từ đây, nếu ông cứ như thế mãi thì tôi sẽ kiện ông về tội sang đoạt.

Mme Trần-hữu-Tước
Mỏ cày

Những lời than phiền đã được giải quyết

Nhiều người than phiền vàng của bọn khách bán rất xấu và thiếu vàng nên bọn chúng bán giá rẻ. Nhưng người biết xét vàng không bao rẻ chút ít mà bị thiệt hại về sau. Vì thế tiệm vàng của ông Nguyễn văn Thơm số 156 đường Colonel Bondonnet (ngang gare xe Mỹ) Saigon, rất được quí hà quí cô tin cậy vàng bán có bảo lãnh, kiểu khéo. Có bán nút áo kiểu, đồ đồng, đồ thêu và lãnh thêu đồ kiểu.

Nhức mỏi, đau gân nhức xương, phong tê và bại xuội

Dùng đủ các thứ thuốc rồi mà không hết, hay là bớt mà trở lại, mau đến « Tam Hưng Thống vệ hoàn » số 24 hiệu Ông Tiên hết sức công hiệu.

Phong ngứa, lở lói ngoài da

Như : Ghẻ ngứa, ghẻ phong nổi nhọt nổi mề đai, bắt biến, long hen lắt đồng tiền, lết voi mục bọc, mụn rắm hay là ở sơ tế sự xả chơn, mất tinh ; ngưu, cổ, đuổi hàng, hai bên hấp vế có mục nhỏ nhỏ gây tới đau ăn lang đến đó, là do phong độc chất chứa trong máu xấu mà sản ra. Mua dùng thuốc *Giải phong sát độc hoàn* số 14 hiệu Ông - Tiên sẽ dứt tuyệt.

ĐAU BAO TỬ (DẠ DÀY)

Hay là những chứng đau bụng chẳng luận là mới hay kinh niên dùng thuốc *Dưỡng tỳ hoàn* số 8 hiệu Ông - Tiên trị đau bụng, đau bao tử (dạ dày) và giúp thêm sức mạnh cho sự vận động mau tiêu hóa hết sức công hiệu.

Các thứ thuốc nói trên đây chúng tôi dám làm cam đoan không hết xin trả tiền lại bằng hai. Chắc như vậy.

Trị tận gốc tuyệt nọc bịnh phong lỉnh chỉ có thuốc SƯU ĐỘC BẠ ỨNG-HOÀN hiệu ÔNG-TIÊN là hay hơn hết.

VẠN-AN - ĐƯỜNG
CHỢ BIÊN-HOA
Đường Henry

Cáo Bạch.

Kính cùng đồng bào và chư-tôn đặng rõ.

Nay bổn hiệu có lập ra một viện thuốc bắc.

Nay bổn đường hoan tâm kinh nghiệm đăng hạp cảnh, hạp thời chẳng lấm chút công cực nhọc mà chẳng muốn thủ lợi chi nhiều. Nên mới ra công kiếm tiềm, lựa chọn những thuốc tối thượng hạng ở Trung-Hoa, mà Bào chế đúng theo phép y-khoa, bán giá rẻ, đặng chư quí vị cần dùng, khỏi phải bận lòng kiếm tìm nơi khác. Cũng có trữ bán các hiệu thuốc Trung-Hoa và Annam đã hạng như : cao đơn, hoàn, tán, sâm nhung, quế, trân-châu, Hổ-phách, ngưu hoàng, xạ-hương đủ hạng, không phải bổn hiệu tự xưng.

Xin quí vị hoan tâm đến bổn hiệu một lần thì khỏi lo tiền mất tật còn.

Chủ nhân cẩn cáo.
VẠN-AN-ĐƯỜNG

POUR LE
CEPFI
Journal hebdomadaire de l' Enseignement primaire
Le numéro : 0$04
Abonnement annuel : 1.80
Directeur : PHAN-ngọc-TRÚC
34, Tiền quân-Thành
HANOI

GIÁ ĐẶC BIỆT
1p.30 1 con dấu hột soái và cho thêm 1 hộp tampon đáng giá 0p.30

TRẦN-ĐỨC-MINH
GRAVEUR
5, RUE DU HUU VI-SAIGON

Bổn tiệm chuyên - môn chạm các thứ con dấu đồng và Cao su. Bằng đồng bằng đá cẩm thạch để mộ bia. Chúng tôi chế ra nhiều kiểu bằng xe hơi. Rất mỹ-thuật giá đặc biệt để chiêu hàng. Công việc làm lanh lẹ và cẩn thận.

TRẦN - ĐỨC - MINH
5, Rue Đỗ hữu Vị
— *SAIGON* —

LỜI ÔNG MOUTET NÓI TẠI HỘI-NGHỊ TOÀN-QUYỀN

CẦN CÓ ĐỨC TIN Ở QUÂN - CHÚNG BỔN XỨ

Phải làm cho dân thuộc-địa sống và sống một cách đầy đủ hơn

(tiếp theo trương nhứt)

Thật ra lý-thuyết không đủ, Nhưng muốn cho có hiệu quả, sự hành động phải liên tiếp, mục đích phải quyết định, sự muốn cứu những công việc phải tính tưởng.

Phải có đức tin ở quân chúng bổn xứ

Một số ít người hợp mặt ở đây đại diện cho bao nhiêu triệu người các giống khác. Ở cái nơi trung tâm điểm nầy, chúng ta cái biểu biệu của các dân tộc bởi trước còn xa lạ và không biết gì về chánh trị hết.

Muốn cho sự tiêu biểu ấy có kết quả, chúng ta cần có đức tin ở quân chúng bổn xứ và vừa công bố sự ấy lên vừa phải quan âm đến quyền lợi của họ.

Ở thời kỳ nầy, những dân đa màu đang cần nghe quan Thống-biện của họ nói mộ giọng cầu-nguyệt.

Sự cầ quyết đó phải có quan hệ trực tiếp với quyền lợi của quân chúng. Cái nguyên lý đó, bổn chức muốn cùng các ngài định nghĩa nó ra sao.

Sự bàn luận của chúng ta bừa-ấy thuộc ào phạm vi cải chánh sách mà bổ chức đã có dịp phá cho các ngài thấy những điều đại-cương.

Trước hết chúng ta lo tính sao cho dân chúng thuộc địa được sống và sống một cách đầy đủ hơn, không nên xét thuốc lịa theo cái quyền lợi ích kỷ của chánh quốc. Phải tổ chức nước thuộc địa cho thuộc địa tọa vô chánh quốc thành một sự liên kết.

Chúng ta không thể tới được cái đích ấy nếu chúng ta chỉ nghĩ đến sự làm giàu cho vài ấy quyền thế Âu châu hay bổn xứ. Cái chánh sách thực dân ích kỷ như vậy khôn lợi mà còn bại cho nền kinh tế của nước ta.

Chánh sách thực dân vị tha của phải gây thêm cái sức tiêu thụ của quân chúng, và làm cho tư tưởng phải lưu lãnh ở các xứ thuộc địa, cái điều kiện ấy rất cần cho sự giao dịch với chánh quốc.

Chánh sách ích kỷ là chánh sách của một nước chỉ lo lấy lợi của dân bổn xứ cho chánh quốc là chánh sách chỉ lo lấy lợi mà làm phạm tới sự phát triển kinh tế của thuộc-địa.

Nhưng cái chánh sách vị tha là chánh sách của chúng ta, mục đích làm tăng trình độ vật chất kinh tế và tinh thần của dân bổn xứ.

Cái chánh sách vị thứ ấy phải làm sao cho thoả thuận nền kinh tế chánh quốc với thuộc địa, mà cho các tổ sản, công nghệ chánh quốc được biệt đãi chút đỉnh ở các thuộc địa.

Lẽ cố nhiên là chánh sách kinh tế ấy không làm hại tới nền kinh tế của thuộc địa.

Vì nước Pháp không theo một chánh sánh ích kỷ nên nước Pháp cần phải làm một việc rằng sức.

Đã tới một thời kỳ rất khó khăn trong lịch sử thực dân nước Pháp chỉ còn có hai đường hoặc làm ngưng rễ sự hoạt động của mình lại, hoặc à thực hành một công cuộc hiệp tác nhơn loại, và gánh lấy những món chi xuất quá nặng mà các thuộc địa bây lâu phải gánh vác và nó làm ba cho sự mở mang kinh tế xã hội của thuộc địa.

Nếu trong kỳ hội nghị nầy mà ấn đã tình tuần tiến hóa của quận chúng bổn xứ không đem bào tới, vì bổn chức tin rằng ấn đã ấy được các ngài vẫn chủ ý tới như vấn đề chiến đấu với tai nạn.

Chúng ta phải lo tính cho trình độ kinh tế của quân chúng cũng như lo cho trình độ trí hóa của họ.

Nếu chúng ta muốn đi tới vài quyền tự do chánh trị nó là mục đích của ta, chúng ta cần nhứt lo những sự giải phóng về nền gốc đã.

Chương trình của hội nghị

Bổn chức thiết tưởng các ngài đã vẽ những đại cương trong chương trình cuộc hội-nghị nầy. Nhưng có điều khó là làm sao đem thực hành vào sự sanh hoạt và chánh sách cai trị ở Thuộc địa.

Cả kết quả bổn chức mong chờ ở cuộc hội nghị nầy, không phải là sự thoả thuận những bổn thỉnh cầu, nhưng bổn chức mong được thấy các ngài tiêm nhiễm cái ý hướng của bổn chức không phải theo địa vị một viên quan lại mà là theo địa vị của một người ; các ngài sẽ đem những nguyện lý và những phương pháp của chánh sách vị tha mà thực hành trong mỗi vấn đề hằng ngày ở Thuộc địa.

Trong chương trình của kỳ hội nghị nầy, các ngài sẽ tỏ ý kiến về chế độ thuế khóa, về những cách thức làm cho sự cai trị của các ngài hoạt động thêm và đừng tốn kém cho các xứ nghèo. Các ngài sẽ tìm kiếm phương sách nào làm tăng sức tiêu thụ của quận chúng và làm cho sự giao dịch được dễ dàng và các ngài bẩu cũng rõ ý chí của bổn chức về việc thực hành một cái chương trình mở mang cũng cuộc nông nghệ cho dân quê.

Dầu là ở Phi châu, ở Đông dương, ở Madagascar hay ở các nơi khác, cái nền móng sự mở mang của chúng ta phải lấy nông nghiệp làm gốc, phải lo cải tạo sở phận của nông dân bổn xứ.

Về công cuộc ấy ta phải để chánh quốc đừng trước trách nhậm mình. Hàng bao nhiêu triệu người tiêu phụ đã nuôi sống nền thương mãi, kỹ nghệ của chánh quốc, nhưng mà họ phải cần đến vài triệu quan để mở mang cái cần bổn năn kinh tế của họ nếu không thì không thể kếm ra tiền mà tiêu thụ hàng hóa chánh quốc được.

Bổ, nói tóm lại cái nguyên tắc về khoản tiền công-nho thuộc địa mà chúng ta sẽ có thể nghiên cứu cách thức đem dùng.

(Còn tiếp)

LỜI TUYÊN BỐ CỦA ÔNG BREVIÉ TẠI VIỆN THUỘC-ĐỊA

THỰC-DẪN KHÔNG PHẢI LÀ TRỤC LỢI

theo lối buôn bán ti tiện

Tiếp theo trương nhứt

Các ngài có quyền hỏi tôi : « Vậy ngài sẽ mang tôi Đông-dương cái gì ? »

Hiện giờ, chỉ có điều sau nầy thôi ;

Cái tinh thần của sự công bằng và công lý nó làm cho mỗi người được nuông sự yên lành tôi cần cho sự sống, cho công việc hàng ngày.

Cái gì mà có thể thi hành được bằng những phương sách của loài người và nhứt là không hứa những điều mà tôi không làm được, nhưng ráng làm hơn lời hứa.

Ngược lại, tôi sẽ xin những người ủy tòng của tôi trong khi giúp việc tôi thi phải :

Có cái lòng tự hào là được đại diện cho nước Pháp.

Tôi lại xin những ông ấy phải hiểu biết, phải có lòng nhơn đạo phải giúp kẻ khác, và nhớ rằng thực dân như sự không phải là đề nên ho về bình bị, cũng không phải dục khoét họ như lối buôn bán hạ tiện mà cũng khó g phải là mở mang đường xá theo lối tất nó lệ làm ở Ai cập.

Sự thực dân chỉ đúng nghĩa là khai nào nước bảo hộ chịu hy-sanh mà làm tăng giá trị và giáo hóa cho dân xứ bảo hộ.

Những tư tưởng về danh dự, về công lý là những cái nó nhơn liền đại biểu các nền văn minh lại.

Như vậy chúng ta có thể mong rằng đến với lòng thành thật của chúng ta, dân bảo hộ sẽ đáp lại như thế. Mong sao dân bảo hộ hiểu rằng nền văn hóa lấy phương là cái kết quả của hà nhiêu thế kỷ thí nghiệm.

Vậy bọ chúng tôi kiến thực hành ngay cho họ một cái quan niệm nó cần phải tương giai đoạn một mới thực hiện được, mà tại còn không được mỹ mãn nữa. Chẳng phải một mà đại biểu triết Á đông đã nói rằng : « Sự tấn hóa là tây ở sự cực khổ. Sự cực khổ càng trong bao nhiêu thì sự tấn hóa càng mạnh bấy nhiêu.

Tôi nhắc lại câu của nhà triết triết không phải là tôi có ý nói rằng sự thực hành các nguyện vọng chánh quốc của dân chúng Đông dương cần phải những hạn lâu giải. Ý kiến của ông phủ công hòa cũng không phải như vậy, chánh phủ muốn làm những sự tấn hóa của dân bảo hộ về vật chất, về tinh thần và trong sự trật tự, trong vòng luật pháp. Tôi sẽ là người trình trọng thực hành các chương trình ấy.

Kể tiếp cái công cuộc của những bức tiền bối, tôi sẽ tận tâm giải quyết những vấn đề khó khăn trước hết là vấn đề dân trí thiểu số, việc nợ của họ, sự giáo dục phổ thông cần bọ.

Tôi là chủ trọng đến vấn đề thực dân của, đến việc khai khẩn đất của họ.

Các bần các bậc tiền bối của tôi là theo sức tài chánh mà làm việc ấy, nhưng mà cái phận sự lớn lao như vậy chỉ trông ở tài chánh trong tự thô thì không đủ. Bây giờ là lúc ta phải làm cho chánh quốc hiểu rằng không phải chánh quốc chỉ gởi binh lính và kỉ cương sang thuộc địa là đủ. Tâm hồn của nước Pháp phải đến ở nơi nông và nhơn tạo hơn nữa.

Nước Pháp phải nghiêng mình xuống những điều thống khổ, những sự bất mãn trong xã hội mà cần phải mang nó đỡ lên. Đối với chánh quốc thì thật là một điều công bằng mà chánh quốc phải đem tài chánh của mình mà lần lạc vốt thuộc địa vì thuộc địa là một phần tử sắp nhập vào với chánh quốc.

Trong một xứ thuộc địa có quy cũ, nếu gặp có một địa vị và có thể sống vì sức lao-động của mình.

Cái công việc thực dân của chúng ta là ở làm sao cho hai nền văn minh gần gũi lại. Vậy những người đại biểu của hai nền văn minh ấy phải rằng đem hết ý chí và lòng thành thật mà làm cho cái công cuộc ấy được hoàn thành.

KHÔI LO

Nên nhớ Thuốc Ho hiệu CÂY QUẠT của nhà thuốc THUẬN-THIÊN-ĐƯỜNG, số 34, Place du Marché Pà-chiêu Giadinh Thuốc ho nầy trị bài câu là ho lâu hay mới, hễ dùng đến thì khỏi lo tiền mất tật còn.

Cần dùng đại-lý, xin viết thơ thương lượng. Bổn đường có chế đủ thứ Cao-đơn hoàn tán và đứt thứ thuốc trị bịnh ngựa, trâu, bò.

Pharmacie Sino-Annamite
THUẬN-THIÊN-ĐƯỜNG
34 Bd. Place Marché, Bà chiểu — GIADINH

DOCTEUR TRẦN-VĂN-ĐỐC
Chuyên trị bịnh con nít
143 Boulevard de la Somme 143
GIÂY THÉP NÓI : 21.321 — SAIGON

TRƯỜNG XE HƠI
Xe đua
Xe nhà
Xe đò
95 BIS LACRANDIÈRE — SAIGON
TRỊNH-HƯNG - NGẪU chủ trương và dạy học
« TRƯỜNG NÀY TỐT VÀ DẠY GIỎI HƠN HẾT »
Lời khai của ông chánh xe xét xe
— Họ nội trong 10 ngày có thể thi và lấy giấy.
— Trả tiền học phí phân nhiều hạng.
— Có nơi ăn ở.— Chỗ đáng cho học trò tin rằng Giá rẻ.

THUỐC
Cam Tích

(Đại tài, để cứu bịnh trẻ con)

Bịnh cam tích là chứng bịnh nguy hiểm cho trẻ em. Nếu chẳng sớm lo chạy cho con để cho đến khi bụng nổi gân xanh, tiêu ra hoạt, thì chẳng khác nào đem nó ra mà giết một cách giảng tiếp vậy.

Bởi cam tích có nhiều thứ như (*nhiệt tích*) là do trẻ con hủ phải sữa không tốt, và người mẹ đã có bịnh mà sanh ra, và (*hư tích*) là do trẻ con ăn uống quá độ, hay là trong đồ ăn có chất độc mà sanh ra. Trẻ em mắc phải bịnh nầy, trong người có vi trùng độc hành như con mẻ, nó cứ động và rút rỉa hết chất ở trong vật thực, khiến trẻ đau bụng hoài, và ăn nhiều mà càng ngày càng ốm. Dùng thuốc nầy hiệu nghiệm như thần, đi tiêu và lái, và các thứ vi trùng nhỏ nhỏ con mẻ. Dùng thuốc thì phải tuân theo đúng nhứt lai. Còn nếu sau khi uống thuốc nầy sẽ được mập mạp, sinh đẹp thấy bình đàn mà thương. Nhà bán thuốc *Cam Tích* hiệu SHANH MAI giá Op.1 . Khắp nơi có bán. Nếu quí độc giả muốn tìm có Ngân tín phiếu và đem A-Đông chợ mới và các nơi tiêu có bán. Mua sỉ xin tới nhà Bổn-sanh Sài-gòn.

Ai mua hàng "NHỰT" tốt rẻ
AU JAPON
46 RUE VIENOT SAIGON
DAINAN KOOSI

MADAME
TRƯƠNG - VĂN - HUÂN
200 Rue d'Espagne Saigon
Bán đủ đồ thêu
REN KIỂU THÊU
NÚT ÁO KIỂU

Sách Xã-hội chủ nghĩa luận nay mới ra đời được

VẬY CHỈ GỞI 1$ 00 CHO :
MONSIEUR PHẠM-VĂN HIỂU
Chủ-nhiệm Văn-Hóa Thơ Xã
142 rue d'Arras Saigon

Qui ngài sẽ được đọc sáu quyển sách có giá trị

1° Biện chứng Duy vật-Luận 0$20
2 Cụ Thủ khoa Nghĩa 0 20
3 Xã-hội Chủ-nghĩa Luận 0 20

(*Do Văn hóa Thơ xã xuất bản*)

4° Biện chứng pháp 0.10
5° Duy vật sử quan 0 10
6° Đăng Phạm môn 0 10

(*Do tác giả xuất bản*)

Mua buôn được trừ huê hồng nhiều. Mua [illegible] đăng có thư trả tiền cùng tác.

Nên đi Cholon

Restaurant THÁI-HỒ, 284 Rue des Marins là một tiệm cơm lầu của người khách Trù sạch sẽ, giá bán đều rẻ hơn các nơi, có bầy tiếp rất từ tế vui vẻ lắm.

Bàn ngày từ 10 giờ tới 3 giờ chiều có đờn ca Xôm cô hát và có bàn nước trà để ăn điểm tâm, bàn đêm đều có nhu cầu đồ ăn và hát luận nhiều ít đều lên ca đăng hết. Bổn hiệu sẵng nghề bếp công, có mời một người thầy nấu ăn danh tiếng nên [illegible] nấu đồ ăn ngon. Bổn hiệu có làm bằng riêng có quí mấy sạch sẽ [illegible] Hồ xin [illegible] đến cho thăng mấy đưa lên xuống rất tiện [illegible] nơi quí ông [illegible] chiếu cố [illegible]

Restaurant Chinois
[illegible] HỒ
284, Rue des Marins, Cholon

THUỐC LẬU HỒNG - KHÊ. Số 30

Công hiệu bao trùm hơn hết các thứ thuốc chữa bịnh đau lậu hiện có bán trên xứ Đông dương trong thế kỷ 20 nầy. Nó đã làm động dư luận khắp thành thị thôn quê, từ già đến trẻ, kết cả những người không mắc bịnh phong tình bao giờ cũng nghe đến tiếng biết đến tên « Thuốc Lậu HỒNG KHÊ số 30 ». Nó đã làm điều đó cho nhiều nhà văn viết truyện viết sách nhắc nhở đến nó. Khiến cho cái tiếng « Thuốc Lậu HỒNG KHÊ số 30 » được lưu truyền khắp xứ nầy qua xứ khác. Xem thế đủ biết « Thuốc Lậu HỒNG KHÊ số 30 » chẳng dụng tên bọn cho. Ai bị bịnh lậu mà chỉ phải dùng « Thuốc lậu HỒNG KHÊ số 30 », Ai đại gì phí tiền đi mua các thứ khác nữa. Giá bán mỗi hộp 0p.60 ở xa mua 6 hộp trở lên không phải chịu tiền cước.

Bán tại : HỒNG-KHÊ DƯỢC-PHÒNG 86 Route Hué (trước chợ hôm HANOI) — 148-150 Boulevard Albert 1er Dakao—Saigon

Các tỉnh nào chưa có đại-lý ai muốn bán xin viết thơ về nhà thuốc Hồng-Khê 80 Route de Hué — HANOI

TÌNH HÌNH HOA BẮC CÀNG NGHIÊM TRỌNG

NHỰT NHỜ SỨC ĐỨC ĐỂ CHỐNG VỚI NGA

Ngón tay cọng-sản trong vụ đình công ở Thượng-hãi

Ở mé Đông tỉnh Tuy-viễn

HƯƠNG-HAI 19 Nov. — Tin ở Kalgan cho hay rằng tại Pitichuan, nơi rất quan trọng của tỉnh Tuy viễn đã bị 3 chiếc máy bay Nhựt quăng trái phá bối sớm mai. Sự thiệt hại không biết bao nhiêu người ta còn đương điều tra.

Ở Paihoo, Taolai, và miền đông Tuy viễn, cũng sớm mai hôm ấy có 4 chiếc máy bay Nhựt bay đi dọ thám. Dân chúng ở Taolin và Hsinbo đã dời nhà đi tránh ngay. Có tin ở nhà quân sự cho hay rằng quân đội ở Sát cáp Nhựt đã đổi phương lược, chúng định đánh vào mé Hsinbo và Taolin.

Chủ tịch tỉnh Tuy viễn là Phó Tác Nghĩa đã tới Pitichuan hôm qua để quan sát binh đội.

Quân chịnh đình tới ngày 20 Novembre thì đánh một trận tổng công kích vào tỉnh Tuy viễn.

Đã đánh nhau dữ dội ở mé Bắc?

Thượng Hải 19 Nov. — Từ trưa thứ tư cho tới sáng thứ năm ở biên giới mé bắc Tuy Viễn đã có rộn đánh nhau dữ dội.

Đại tướng Lý thủ Tín cầm đầu binh Mông cổ và nhiều đảng cướp đánh với binh Tàu dài theo biên giới. Pháo đội và máy bay thả bom của Nhựt cũng giúp sức công kích, nhưng cũng bị binh Tàu đánh lui.

Sau đó bảy chiếc máy bay của Nhựt bay vòng theo trên không vùng ấy nhưng không thả bom xuống.

Binh Mông Mãn đại bại

Sở Thông tin Reuter cho hay rằng sau một trận đánh nhau ngót ba giờ bốn 19-11- tại vùng Hung Keberiu thuộc mé đông Tuy viễn binh Tàu đã đánh lui quân Mông Mãn chúng bỏ lại hơn ba trăm người chết và nhiều binh khí chiến cụ.

Chống cộng sản để giữ xứ sở

Hsingking 19 Nov.— Theo tin của sở Thông tin Domei, thì người đại biểu của quân đội ở Quan đông có tuyên bố với báo giới rằng binh Nội Mông sở dĩ đánh vào các miền tỉnh Tuy viễn là vì có cái mục đích bảo bộ xứ mình cho khỏi nạn cọng sản thôi.

Ông ta lại nói rằng quân đội ở Quảng Đông không can thiệp vào nội tình quân bị của Nội Mông.

Các quan võ Nhựt cũng tuyên bố rằng nếu lôi thôi giữa Nội Mông và Tuy viễn là việc riêng của nước Tàu.

Thế mà lại có tin nhiều binh mã vô quân nhu do quân đội Nhựt ở Quân đông gởi tới giúp cho quân Mông Miên là nghĩa gì?

Nay cứ theo tin ở Bắc binh thì ngày bữa 19 ở Tao-lin đã có cuộc đánh nhau dữ dội giữa binh Mãn Mông và binh Tàu, và ở Hsingho cũng bị binh Mãn Mông công kích. Binh đội của Mãn Mông đánh ở đâu đều có máy bay Nhựt giúp sức.

Nhựt Đức đồng minh với cuộc điện A-Đông

Báo giới Tàu cho rằng cuộc đồng minh phản cọng của Nhựt và Đức sẽ gây nên tình hình nguy ngập ở Tàu, vì hiện nay Nhựt đương dự bị một cuộc tranh đấu với Nga Sô Việt.

Cuộc đình-công ở Thượng-hãi có tay cọng-sản nhúng vào

Cuộc đình-công của thợ trong mấy hãng dệt người Nhựt ở Thượng hải tới hôm nay vẫn chưa điều đình xong. Nó lại bành trướng ra tới các hãng ở Tsingtao.

Các báo Nhựt cho rằng đó là một cuộc vận động khắng Nhựt. Báo Mới Nhựt tân văn ở Thượng hải nói rằng người Huê-kỳ tên Seredley một văn sĩ cọng sản, bao tiền cho bọn thợ đình công.

Ông nguyên phó hội trưởng hội đua ngựa Hồ văn Hão

Ở trong khám lớn làm « Phạm nhe » chăng?

Ông Hão, nguyên phó hội trưởng hội đua ngựa vừa làm người giữ tiền cho nhà hàng Nouveauté Catinat, thụt kết bị kết án ngày 24 Octobre...

Nhưng trước đó, ông Hão đã bị bắt giam từ bữa 7 Janvier 1936.

Người ta nói, ông Hão nhà vì có cận thị mà ở trong khám lại không cho mang kiến nên ông được «bồ» đi ở Infirmerie ngay 8 hôm sau.

Và từ ấy (10 janvier 1936) cho đến ngày đã thành án ông Hão được làm « phạm nhe » luôn... Cũng nhân được một đời.

Một trận giặc giữa chú ruộng và kẻ trộm lúa

Anh nông-phu Hồng văn-Ut ở Mỹ xuyên (Sóctrăng) có mướn tên Ngỗng giúp việc cày bừa trong mùa cấy. Chẳng bao lâu Ut thấy Ngỗng có tánh không tốt nên cho nghỉ việc. Ngỗng căm hờn, từ ấy về sau vẫn mong mỏi trả thù.

Hôm rồi thấy ruộng lúa của Ut chín, Ngỗng bèn rủ anh là Khá và bạn là Nhì đem liềm và bao ngồi thuyền tới gặt trộm. Bỗ Nhì giữ thuyền, Ngỗng và Khá thì lên ruộng lo gặt và đập.

Hôm ấy cũng như mọi khi Ut cùng với người bạn gần là Lê văn Hòng đi tuần ruộng. Thình lình gặp kẻ gặt trộm lúa. Ut nhảy tới toan bắt liền bị Ngỗng chém liềm vào trán, Ut trả lại một dao, Khá nhảy tới binh em bị Hòng đón lại. Bốn người xúm nhau gây nên một trận giặc nhỏ, đao, gậy, búa, liềm choảng nhau. Rốt cuộc Ngỗng quị, Khá chạy trốn. Nhì ở giữa thuyền chờ hoài không thấy bạn về có ý lo, dẫn sau có hai người lạ tới bắt Nhì thì bây giờ anh không còn cách gì thoát nhân được.

Hai tên bọm bị bắt đo tài chũ giải tới làng. Hương chức do tới khai của chúng tùm cổ được tên Khá nữa. Trong lúc đánh nhau Ngỗng bị thương nặng ở nơi tay.

Ai muốn vào giúp việc cho nhà binh?

Muốn cho đủ nhơn viên giúp việc trong nhà binh Nam Miên (Division de Cochinchine - Cambodje) quan thống soái Mouchet định tuyển thêm những người chuyên môn theo bản kê dưới nầy:

21 người thợ đóng giày
2 người thợ may
19 người thợ ký
3 người đánh máy chữ
6 người thợ mộc
7 người làm yên ngựa
1 người thợ vẽ.
1 người thợ máy và điện khí.
1 người thợ điện và dây rôi.
7 người coi việc điện tín.
7 người thợ rà máy.
1 người thợ sơn.
1 người thợ tiện.
1 người thợ bàng
3 người làm việc lặt vặt.

Những ai muốn dự tuyển nên hỏi thể lệ ở sở tuyển binh bổn quốc ở Saigon, dư ng Testard đường Frère Louis.

Ông Tổng-trường MOUTET và bột bắp của Đông-Dương

Gầu đây bắp của Đông dương xuất cảng sang Pháp, tuy đã có một bội đồng khám xét trước khi cho xuống tàu, nhưng có khi bắp xấu mà vẫn được giấy chứng nhận là tốt, khi gởi sang tới Pháp, các nhà tiêu thụ bên ấy nhận thấy như thế, đã đảo cáo cùng ông Tổng-trưởng Moutet. Bởi vậy, ông vừa tư sang cho ông Toàn quyền Đông dương biết việc các nhà nhập cảng Pháp phàn nàn như thế, để cho nhà xuất cảng bên nầy lưu ý cẩn thận kẻo Đông dương sẽ mất mối hàng tiêu thụ về bột bắp.

Kỷ-niệm ngày đình chiến 11 Novembre

9 triệu người chết

Giặc Âu-châu trong mấy năm 1914-18 khi đã được hòa giải thì người trong thế giới ai cũng lòng khắp khởi vui mừng.

Sở dĩ người ta ưa lắm đình chiến rất sướng và rất lớn trên thế giới rầy cũng vì vậy.

Theo báo The Nation vừa đây biên kỷ lại bản thống-kê... chúng tôi xin chép ra dưới đây, một con số mà ai cũng phải ngộp hết.

Binh Pháp chết 1.400.000 người, Nga 3.7000 000 Ao 900.000 Anh 800.000 và Y 5000.000 đó chỉ kể sơ về số binh lính của mấy nước lớn bị tử trận.

Người bị tàn tật cả thảy 20,000,000 số trẻ con bị mồ côi 7.000.000 đứa và đàn bà góa 5.000.000.

Của cải bị tàn phá không kể được nhưng người ta cũng phỏng chừng 333,000.000 đồng vàng.

CHƯA khỏi hẳn và chưa BỆNH LẬU

chẩy mủ, mới hay cũ đau buốt thân và bàng quang bằng THUỐC BÁO JANOL

Thuốc mới chắc, không dầu cây, không có mùi

Kiến hiệu hơn mọi thuốc Santal

PELLIER, 117 ter, Rue Ordener, PARIS và các hiệu bào chế tốt

Saigon: Pharmacie Centrale, 195-201, Rue Catinat

Bắt được thơ rơi

Người lớn khơn nhau. mượn tay con nít trả thù

Đã lâu rồi, nhà chức trách ở Thái Nguyên nhận được nhiều thơ nặc danh, phanh phui việc riêng của ông Nguyễn Mạnh Hiến một nhà công nghệ và thầu khoán trong tỉnh.

Ông Giám đốc sở công chánh định phải tìm cho ra kẻ nào đã làm việc bất nhã có can cấp tới pháp luật như vậy.

Nhìn chữ trong thơ nhận chắc là do một cậu bé viết ra: vậy người ta bèn đi tới các trường xin phép nhìn vở học trò.

Vừa rồi, người ta đã nhìn được chữ cậu bé Lương-đức-Nguyên giống hệt như chữ trong thơ. Hỏi cậu bé Nguyên, cậu khai ngay là thơ ấy chính cậu viết do cha cậu là Lương-đức-Tài bảo.

Lẽ tự nhiên, ông Lương-đức-bị bắt; ông năn nỉ xin lỗi, may ra sở công chánh sẽ không truy tố.

CHÓNG MẶT — NHỨC ĐẦU — NẶNG BỤNG — KHÓ TIÊU
ĐỜM — MŨI RÁI — ĐẠI TIỆN LỎNG, v.. v...
Sinh ra vì BỆNH TÁO, kinh niên hay mới mắc

CHƯA KHỎI bằng thuốc PRUNAGAR

Dễ dùng: 1 hay 2 bánh thuốc lúc bữa cơm chiều, thì sáng hôm sau, không đau bụng và đau đớn, ĐI ĐẠI TIỆN DƯỢC NGAY.

Laboratoire du Dr VERMERSCH, 71, Rue Saint-Jacques, PARIS-V°

Bán ở hiệu chế SARREAU, Saigon và các hiệu chế tốt ở Đông Dương

NGUYÊN NHÂN VÌ ĐÂU MÀ CÓ CUỘC ĐÌNH CÔNG LỚN LAO Ở CẨM PHẢ MINE?

Bừa nay cả và phu chớ thuyền cùng hưởng-ứng

Hiện đã có quan thanh-tra lao-động, ông biện-lý Hải-phòng và ông Arnoux chánh sở mật-thám đi tận nơi điều-tra. Có rất nhiều linh vệ giữ trật-tự

Tình hình ngày càng nghiêm-trọng nơi vùng bình tĩnh

Vì các phu mỏ đình công ở Cẩm phả mine đã đăng tin hôm qua, nay được tin lại lan rộng ra cả bọn phu chở thuyền ở dưới sông nữa. Có tất cả độ từ 4 đến 6000 người làm reo.

Nguyên nhân vì:

1) Xin thì hành luật 40 giờ

2) Xin tăng lương.

Ở Quảng yên cho thêm 40 tính tây ra Cẩm phả và một toán khố xanh nữa. Ở Haiphong sai ra thêm một người inspecteur và ở Hongay cũng sai người ra.

Quan Biện lý Haiphòng được tin báo đã cho mở cuộc điều tra gấp gấp rồi.

ooo

Uông bí và Vaung danh tình bình vẫn yên cuộc làm ăn của thợ thuyền lại đó chưa có gì thay đổi.

Hong gay và Camphaport, Camphamine tuy cùng một công ty nhưng hai nơi ấy cũng vẫn được yên tĩnh.

Hongay là nơi làm việc của « dân thầy », Cámphã port vẫn có thợ Mỏ nhưng không nhiều bằng ở Camphã mine.

ooo

Nhưng... e ấng phải ở đây mới có cuộc đình công nầy là lần thứ nhứt đâu.

Cách đây hơn 2 tháng lại đây đã có một lần thợ mỏ đình công tới 4 hôm. Nhưng những hôm thợ nghỉ gặp vào ngày mưa nên ít người biết rằng thợ đình công. Vả lại ngày ấy sở mỏ đã lập tức cho thợ được vừa ý.

Cuộc đình công sau nầy nguyên nhơn không ra ngoài sự xin tăng tiền công.

Hồi đó tiền công được từ 0p32 đến 0p34 sống chẳng phong-lưu nhưng cũng đủ thở.

Kịp đến khi có kinh tế khủng-hoảng than không tiêu được mấy các tàu ngoại quốc như ghéi đến Hongay không đến « ăn » than nữa thành ra sở mỏ phải rút công.

Tin thêm về vụ đình công ở Lò gạch Phú định

Sớm mai 20 Novembre chủ mối là và người làm công đều có mặt tại bót Bình đông để điều đình trước mặt nhà chuyên trách. Bọn khách trú chủ lò gạch không chịu cho ăn lên. Lấy cớ còn « kinh tế ». Sự thật gạch hiện nay lên giá 40 đ. Bọn chủ nhơn bọn tới ăn tết rồi mới cho ăn lần còn tiền cũ thì cũng không thể trả bây giờ nữa. Đàn bà bữa nầy cũng có mặt bọ xin với nhà chuyên trách cho khỏi phải làm đêm và làm 10 giờ thôi nhưng bọn chủ nhơn Huê kiều đều bác bét?

Cuộc đình công sẽ còn kéo dài nữa.

HỮU THÀNH

76 RUE GEORGE GUYEMER CHỢ CŨ

Là tiệm may âu phục theo mode kiểm thời.

Tính rẻ hơn các nơi Toile trắng 3p.50 một bộ. Xin mời quí ông quí thầy may thử một lần, sẽ được vừa ý.

Và vì vậy mà Sau nầy công ty lại bớt tiền công xuống còn 0,18 lao động ở Cẩm phả mine nhận thấy số công nhựt 0,18 quá ít bởi vậy họ mở đình công và xin tăng lên cho họ đủ sống trong buổi đời đắt đỏ. Ngày hôm đầu số đình công độ 4000 người.

Cũng đủ bầy cảnh ngộ của bọn làm công, đổi bát mỏ bởi lấy bát cơm của công ty, nên lập tức công ty đã tăng công cho bọn đàn ông được công từ 0p23 đến 0p24 còn đàn bà thì nhứt loạt lên 0p20.

Thế nhưng cho tay ngắt rút tay trái đồng thời công ty cũng ăng cã việc khoán làm cho thợ.

Bã vậy mà việc làm phải làm từ 4 giờ rưỡi sáng đến 11 hay 12 giờ trưa và từ 1 giờ chiều đến 6 giờ tối.

Làm như vậy mà cũng có bọn không tránh được sự pháp và của các ông « su-ba-đăng ».

Luật lao động đối với bọn thợ mỏ ở Cẩm phả như vậy cũng bằng thừa.

ooo

Lương tăng, công việc cũng tăng, thế nghĩa là còn làm thêm việc thì có thêm tiền.

Mà, thêm việc tất sự khó nhọc phải thêm. Sở mỏ cũng theo đúng luật lao động, chỉ để thợ làm việc có 10 giờ một ngày, nhưng công việc và miếng ăn bắt buộc thợ không được hưởng đạo luật nhân đạo.

Trước kia mỗi ngày làm 20 hoặc 22 gòong, thợ làm cho đủ bổn phận đã thấy khó nhọc lắm.

Bằng ngày phải làm đ, tiêu thiếu mất một gòong nào thì mỗi người thợ bị phạt 1 xu cón cai bị phạt 2 xu.

Nếu là người « bầu » với cai thì ngày nào cai cũng cất cho làm, nếu không thì có khi vác cuốc sẽng tới nơi, cai ai cho vẽ, nói tránh rằng hôm nay không có việc để ngày mai. Những ngày mưa, bọn nào nghỉ cũng không có công. Lại có khi một bọn ba người cùng làm một gòong mà một người nghỉ thì 2 người kia cũng phải ở nhà nốt.

Vì những sự thiên lệch của cai và cách phạt và như trên, nên mỗi tháng 30 ngày, người thợ mỏ chỉ sống bằng tiền công của 20 ngày làm việc.

Vì vậy mà có cuộc đình công rầo riết lắc thứ hai nầy và cốt cũng để xin được ăn lên và tới bành luật lao động.

Tin gió chót

Việc canh phòng ở Cẩm-phả mine

Từ ngày xảy ra cuộc đình công các quan chức tỉnh Quảng yên đã cử ra Cẩm phả mine bọn 100 linh khố xanh và quan Thống sứ có phái 12 viên sơn đầm Tây Nam xuống giữ trật tự.

Chiều hôm qua, quan chánh sở Liêm phòng Bắc kỳ Arnoux cũng ra Cẩm phả mine cùng với nhiều thám tử Tây Nam để mở cuộc điều tra. Tình hình coi có mối nghiêm trọng, song có vẻ bình tĩnh.

Đèn 19 Nov. sẽ khai giảng lớp dạy pháp luật Đông-dương

Đến thứ năm 19 Novembre nầy tại trường Cao đẳng Luật học sẽ khai giảng lớp dạy về Luật-pháp Đông dương. Dân luật Annam, Đông dương công pháp và hành chánh, Đông dương hình luật việc tổ chức tư pháp và thủ lục, các vấn đề kinh tế Đông-dương.

Lớp nầy cuối năm sẽ có thi tốt nghiệp lấy bằng cấp. Người ngoài có thể xin vào làm bằng tính học sanh được, học phí mỗi năm 10 đồng.

FRANÇOIS LƯ

Phòng tài mới trong khoa học tiên tri đã nổi tiếng trong năm 1933 được thân chủ miền bắc Chine, và các nơi khác công nhận xác thực.

Qui ngài muốn biết: tương lai hạnh phúc ái tình gia đạo, thiên tài, tai nạn, tật bệnh, xin mời lại số rue Amiral Roze.

M. François LƯ
Cô tay tạo tiếng
20 Rue AMIRAL ROZE
gần chùa chà SAIGON

CẦN DÙNG ĐẠI-LÝ

CONTINENTAL

Là hiệu riêng của những môn hàng làm bằng Caoutchouc tốt nhứt tại bên Đức-Quốc (Allemagne) gởi sang, không hiệu nào sánh kịp sự bền bỉ chắc chắn của nó.

Về một xe hơi, xe kéo, xe máy Pneus ken, Semelle giầy, Vessies ballons và Tapis lót trong xe và ngoài làm đẹp.

Giá quá danh tiếng nhứt để dùng đủ hiệu xe hơi và máy cày bảo kiết không hề đáng đến mặt phần tây.

Có lại trên 10.000 đồng đồ phụ tùng thiệt hiệu (Pieces d'Origine) cho xe Huê-kỳ nhứt là: CHEVROLET, CHRYSLER, FORD và nhiều hiệu khác như: AMILCAR, CITROEN, DELAGE DELAHAYE, UNIC, FIAT.

Đồ thiệt có đầu hiệu in sẵn vào mỗi đồ, mà giá bán lại không cao hơn các hàng khác.

SAIGON-AUTO
Ets TĂNG-QUANG-DÌ
55 Rue Amiral Roze SAIGON

Tỏ-sư ảo thuật là ai??

Chuyên dạy khảo cứu và xuất bản các sách về khoa ảo thuật và thần học. trên 500 trò ảo thuật bảo lãnh đạy, rành nghề hoặc để pha vào tuồng hát 50 trò rất mầu nhiệm giá bán chỉ có 0$50 (0 xu thêm 0$30 cước phí.)

Ai muốn lấy chương trình ảo thuật xin gởi 3 xu cò (timbre poste)

Nhân làm đại lý và quảng cáo theo lối dẫn vụ học (Suggestion écrite) cổ động tiêu thụ nhanh chóng các mẫu hàng cho các hiệu buôn toàn cầu Đông dương.

M. NGUYỄN-THÀNH-LONG
Directeur du Tân Nam
171 Bd. Galliéni 171
Entre Saigon Cholon)
Poste Choquan

45
RUE PALIKAO CHOLON

Tại đây có bán máy làm crème Bốn hàng sẵn lòng chỉ dẫn sự lợi ích của máy nầy — Muốn mua rồi rập lấy, hay là bền hàng rập cho cũng được.

Ở Saigon đã có hai cái chạy rồi. Mỗi ngày lời vô không dưới TÁM CHỤC ĐỒNG.

Biên viết thơ thương lượng.

Muốn mua hãng "NHỰT" tốt rẻ MÁU JAPON
46 RUE VIENOT SAIGON
DAINAN KOOJI
SAIGON-HANOI-P.DEPNH

BỊNH VỀ KINH - NGUYỆT

và những môn thuốc cần ích

Qui bà, qui cô kinh nguyệt không đều, tháng trồi tháng sớt, tháng có tháng không, khi sớt đường kinh hay đau bụng, đau lưng, nhức đầu chóng mặt, có đường kinh không tốt, hoặc nhiều quá, hoặc ít quá, hoặc bầm đen, hoặc vàng đọt, lâu nghỉ không thai nghén. Nếu qui bà qui cô thường dùng thuốc SÔNG LIỆU ĐIỀU KINH BẠCH ĐÀI HOÀN số 7, các bịnh đều hết, ăn ngủ được, kinh ngu yết đều mau huyết tốt, trong mình mạnh khoẻ da mặt tươi tốt.

Giá mỗi hộp đồng năm đồng 0p 80

Qui bà, qui cô, ai có máy chứng bịnh kể trên mà khi gần có đường kinh hay là trong khi có đường kinh đau bụng đi đái, có cục bỏ qua bỏ lại (tục kêu cục máu nhà con) hay là có đường kinh rất ít, nên dùng thuốc BẠCH PHỤNG ĐIỀU KINH HOÀN số 37 cho hết đau bụng và có đường kinh tốt rồi tiếp uống Sông Liệu Điều kinh Bạch đái hoàn.

Giá mỗi hộp thuốc số 37 . . . . . 0p 80

Khi có đường kinh đây đưa nhau bầy ngày chưa hết, hoặc hết rồi được lại nên dùng thuốc BỔ HUYẾT CHỈ BANG HOÀN số 17 trong bài hoàn số hiệu đó. Thuốc nầy gồm bình làm BANG (bằng huyết) gần tài tình, đã cứu được rất nhiều người trong cơn mang bịnh bằng huyết nguy hiểm ấy.

Giá mỗi hộp 5 hoàn. 0p 80

Con bịnh Tả Cùng và Bạch Đái, chỉ có thuốc BÁ ĐÀ SƠN QUÂN TÁN mới trị nổi tuyệt mà thôi qui bà qui cô phần nhiều đã nghe tiếng.

NHÀ THUỐC VÕ-VĂN-VÂN THUDAUMOT

Có bán tại các chi cuộc và gần 1.000 đại lý khắp Đông Pháp

Saigon có bán tại chi cuộc 229 Rue d'Espagne.

Professeur
NGUYỄN-THƯƠNG-HIỀN

Ai muốn hiểu sự huyền vi của tạo hóa đã sắp đặt cho đời mình,

Ai đã đi lạc đường, đời đã bị trụy lạc và rất đau khổ về ái-tình mà muốn tìm lại con đường hạnh phước.

Hãy đọc nơi bản hiệu trên đây mà tìm một nhà Giáo-sư (Professeur) rành nghề nổi việc tiên tri đã nổi tiếng.

Dùng một phương pháp theo lối khoa học tìm hiểu được mọi sự huyền vi của tạo hóa đã sắp đặt cho loài người và chỉ vẽ một cách rõ ràng những sự như là, Giàu, Nghèo, Sống, chết, thành bại trong sự làm ăn.

Phương pháp ấy dùng để lựa nghề cho trẻ em và biết được tánh nó thích hợp về môn nào đặng học cho mau giỏi ngoài ra còn tìm hiểu được các chứng bịnh trong mình, bịnh ấy bởi đâu mà xanh ra và đau bao lâu mới mạnh.

Riêng về ai muốn học và lập nghiệp với ngài nầy dạy trong 3 tháng thành nghề ăn (Giáo-lý).

SAIGON — Imprimerie THANH-MAU

Le Gérant: NGUYEN-VAN-SAZ